

limka®

INFORMAČNÝ MAGAZÍN MESTA LEVOČA

NOVEMBER 2020

stiahnite si magazín
LIMKA v PDF cez QR Code

ŠPECIÁLNA EDÍCIA

MAGAZÍNU **MADARAS**

VO VAŠICH SCHRÁNKACH
UŽ OD 10.11.2020

OBSAH

str. 3 – 4
Opatrenia MsÚ

str. 4
IBV Krupný jarok

str. 5
Levoča v rámci ETM 2020
získala ocenenie

str. 6 – 8
Koronavírus vs. chrípka

str. 12 – 13
Informácie MsÚ

str. 13
Pohotovostné lekáreň

str. 16 – 17
Kultúra v čase pandémie

str. 18
Knížnica Jána Henkela v Levoči

str. 20 – 21
Pernikári a medovníkari v Levoči

str. 24 – 25
Spomienky a poďakovania

str. 26 – 27
Štefan Klubert

str. 28 – 29
O besnote na Spiši v roku 1828

str. 29
Jesenný odvoz BRO

str. 32
Pokyny k celoštátnemu
testovaniu

Obálka:
Pattern photo created by
8photo – www.freepik.com

OPATRENIA MsÚ

Dňa 13.10.2020 v čase o 07.30 hod. v súvislosti so zhoršujúcou sa situáciou ochorenia Covid-19 bol zvolaný krízový štáb mesta Levoča, kde členovia KŠ boli oboznámení s prijatými opatreniami vydanými Úradom verejného zdravotníctva SR. /ďalej len ÚVZ SR/.

Na zasadnutí KŠ mesta Levoča boli prijaté ďalšie opatrenia v nadväznosti s platnými prijatými opatreniami ÚVZ SR vedúce k zabráneniu expozívneho šírenia ochorenia Covid-19:

1. Podľa platných prijatých opatrení ÚVZ SR bolo prijaté opatrenie upraviť činnosť pracovníkov aktivačných služieb na území mesta Levoča,
2. Od 13.10.2020 sa obmedzuje pracovný režim na Mestskom úrade Levoča pre verejnosť nasledovne: - vchod do MsÚ Levoča bude otvorený z hlavného vchodu zo severného parku z Námestia Majstra Pavla č.4 do priestorov Klientskeho centra, kde vo vestibule budovy MsÚ bude stála služba člena mestskej polície, ktorá bude kontrolovať povinnosť prekrytia horných dýchacích ciest, použitie dezinfekcie rúk a zachovanie bez-

pečného odstupu. Informátor vo vestibule MsÚ bude tak, ako počas prvej vlny, regulovať pohyb osôb v úrade. Žiadame návštevníkov mestského úradu, aby osobne vybavovali len nevyhnutnú agendu a v ostatných prípadoch uprednostnili radšej mailovú či telefonickú komunikáciu so zamestnancami MsÚ. **Upravené hodiny MsÚ sú určené v čase 8.30 – 11.30 hod., od 12.30 – 14.00 hod.**

3. Vo vyučovacom procese základnej umeleckej školy /ZUŠ/ bol zrušený proces skupinového vzdelávania, prechádza sa na systém individuálneho vzdelávania, kde pri vstupe do interiéru školy je povinnosť merať telesnú teplotu,
4. V dome opatrovateľskej služby /DOS/ v meste Levoča pokračovať vo výdaji stravy cez výdajné okienko do prenosných nádob, výdaj obedov v jedálni je do odvolania zakázaný !!!
5. Riaditelia príspevkových organizácií pri pozitívnom zistení ochorenia Covid-19 u svojich zamestnancov túto informáciu neodkladne nahlásia tajomníkovi KŠ mesta Levoča a prijímajú potrebné opatrenia vydané ÚVZ SR.

Informačný magazín mesta Levoča LIMKA. Vydávané a rozširované na území mesta Levoča. Vychádza jedenkrát mesačne, k 1. dňu v príslušnom mesiaci. **Vydáva:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla 4, 054 01 Levoča, IČO: 00329321. Ročník V., číslo 11. **NEPREDAJNÉ.** Náklad: 4400 kusov. EV 5295/15, ISSN 2453-7055. **Grafická úprava a sadzba:** Vladimír Malák. **Inzercia:** Mesto Levoča. **Tlač:** ProfiPrint, s.r.o., Levoča. **Redakčná uzávierka 20. deň v kalendárnom mesiaci.** V prípade, ak deň redakčnej uzávierky LIMKY pripadne na sobotu, nedeľu, sviatok alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom na dodanie podkladov je najbližší skorší pracovný deň. Nevyžiadané materiály a fotografie nevraciam. Vydavateľ si vyhradzuje právo na úpravu, skrátenie, prípadne na neuverejnenie príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za obsah doručenej inzercie. **Zodpovedný redaktor:** Miroslav Čurilla. **Výkonný redaktor:** Bc. Vladimír Malák. **Jazyková korektúra:** Mgr. Mária Guffová. **Redakčná rada:** Mgr. Anna Babicová, Mgr. Nikolaj Kučka, Bc. Vladimír Malák, Mgr. Mária Guffová. **Adresa redakcie:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla 4, 054 01 Levoča. Tel.: 053 451 2467. Príspevky posielajte na adresu: limka@levoca.sk. Za prípadné tlačové chyby sa ospravedlňujeme. Informácie pre dotknutú osobu o prevádzkovateľovi a spracúvaní osobných údajov sa nachádzajú na webovom sídle mesta Levoča www.levoca.eu/gdpr.pdf alebo ich možno získať na mailovej adrese zodpovednaosoba@levoca.sk a telefónom číslo 0911 617 444.

6. Na žiadosť krízového štábu mesta Levoča, členovia DHZ mesta Levoča dezinfikovali určené verejné priestranstvá. Dezinfekcia sa prevádzala na zabránenie šírenia vírusu Covid-19. Na dezinfekciu bol použitý roztok vody a dezinfekčného prostriedku na báze amoniaku. Na aplikáciu roztoku boli použité motorové postrekovacie zariadenia. Dezinfekcia sa bude vykonávať každý týždeň, minimálne jedenkrát až do odvolania.

Cieľom týchto opatrení je realizovať ďalšie potrebné kroky vedúce k zabráneniu expozívneho šírenia ochorení, predchádzať zvyšovaniu smrtnosti a v neposlednom rade i možnému preťaženiu zdravotného systému Slovenskej republiky. Jednotlivé krajiny vo svete prijímajú podobne ako Slovenská republika adekvátne protiepidemické opatrenia na zastavenie pandémie COVID-19 a na zmiernenie jej dopadov na populáciu.

1. RÚŠKO AJ V EXTERIÉRI

2. ZÁKAZ HROMADNÝCH PODUJATÍ

3. ZÁKAZ ZHROMAŽĎOVANIA

4. JEDLO LEN ZABALENÉ A SO SEBOU ALEBO V EXTERIÉRI

5. UZAVRETIE FITNESS, WELLNESS, KÚPALISKÁ, AKVAPARKY A SAUNY

6. DIŠTANČNÉ ŠTÚDIUM - II. STUPEŇ ZŠ A STREDNÉ ŠKOLY

7. OBCHODY A NÁKUPNÉ CENTRÁ 1 OSOBA NA 15M²

8. VYHRADENÉ HODINY POTRAVÍN A DROGÉRIE PRE SENIOROV NAD 65 ROKOV 9:00 - 11:00

Prijímaním účinných protiepidemických opatrení možno proces šírenia nákazy eliminovať až zastaviť. Medzi kľúčové opatrenia v boji proti šíreniu ochorení COVID-19 v populácii patrí okrem dodržiavania respiračnej hygieny, dištančných opatrení, prekrytia horných dýchacích ciest, obmedzenie zhromažďovania osôb a obmedzenie poskytovania vybraných služieb. V súvislosti so situáciou ochorenia Covid-19

a vyhláseným núdzovým stavom na území SR, je úlohou samosprávy priebežne sledovať vývoj pandémie a prijímať také opatrenia, ktoré budú eliminovať nákazu.

Spracoval Ing. Rastislav Horbal'
/kancelária primátora,
referát krízového riadenia/

**Upravené hodiny MsÚ sú určené v čase
8:30 – 11:30 hod. 12:30 – 14:00 hod.**

Mesto Levoča pokračuje v príprave lokality Krupný jarok na výstavbu rodinných domov. Medzičasom došlo k zápisu geometrického plánu, na základe ktorého bolo v tejto lokalite vytvorených 28 samostatných pozemkov, určených na výstavbu rodinných domov. Dňa 19.10.2020 bolo vydané rozhodnutie o povolení stavby (stavebné povolenie) „IBV Krupný jarok Levoča – I. etapa“, na základe, ktorého bude možné začať práce na realizácii výstavby jednotlivých častí technickej infraštruktúry tejto IBV. Ako prvé budú realizované rozvody vodovodu a kanalizácie, a v ďalších mesiacoch ostatné časti infraštruktúry.

IBV Krupný jarok

Vzhľadom na ustanovenia Zákona č. 222/2004 Z. z. (zákon o dani z pridanej hodnoty) v platnom znení a eminentný záujem mesta o zachovanie primeranej výšky kúpnej ceny pozemkov má mesto zámer previesť vlastníctvo stavebných pozemkov na spol. Lesy mesta Levoča, spol. s r. o. (spol. LML) ako na spoločnosť so 100% účasťou mesta. Jednotlivé stavebné pozemky budú následne predávané záujemcom o výstavbu rodinných domov na základe obchodnej verejnej súťaže, vyhlásenej už spol. LML v súlade s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. O vyhlásení tejto obchodnej verejnej súťaže bude spol. LML informovať na svojom webovom sídle

(www.lml.sk) a oznámenie o vyhlásení súťaže bude zverejnené aj prostredníctvom všetkých komunikačných prostriedkov mesta (predovšetkým webové sídlo mesta www.levoča.sk, LIMKA, sociálne siete, TV Levoča a regionálna tlač).

V prípade záujmu o kúpu pozemku na výstavbu rodinného domu v lokalite Krupný jarok Vám radi poskytneme bližšie informácie na odd. majetkovom Mestskom úrade v Levoči, a to telefonicky na tel. č. 0911 622 444, alebo e-mailom na adresu martin.drahomirecky@levoča.sk.

Martin Drahomirecký,
odd. majetkové

LEVOČA V RÁMCI ETM 2020 ZÍSKALA OCENENIE

Národnú kampaň *Európsky týždeň mobility 2020* máme úspešne za sebou! Dňa 19. októbra 2020, tentokrát netradične, online formou, sme sa dozvedeli výsledky Národnej kampane. Súťažilo sa v štyroch kategóriách, z ktorých tri boli určené pre samosprávy - Aktívna samospráva, Originálne podujatie a Efektívne trvalé opatrenie.

Hodnotiacia komisia vybrala spomedzi všetkých ôsmich prihlásených samospráv práve našu samosprávu ako víťaza kategórie **Efektívne trvalé opatrenie**, z čoho máme veľkú radosť. Počas on-line prenosu sme mali možnosť krátko vstúpiť

do programu a povedať pár slov k aktivite, ktorú sme zrealizovali počas ETM 2020. Hodnotiacu komisiu najviac presvedčilo, že aj napriek všetkým korona-obmedzeniam sme dokázali zrekonštruovať ďalšiu etapu námestia a obmedziť vstup osobných automobilov do nádherného UNESCO priestoru centra mesta.

Najaktívnejšou samosprávou sa stala podľa hodnotenia odbornej poroty mestská časť Bratislavy – Ružinov, ktorá je aktívna nielen počas ETM, ale udržateľnej mobilite sa venuje dlhodobo. V kategórii Originálne podujatie zvíťazilo mesto Trnava za aktivitu Dve sú viac, ako štyri.

Štvrtú kategóriu, kategóriu pre organizácie a inštitúcie Originálne podujatia vyhrala Základná škola s materskou školou v obci Selec, kde celoročne organizujú zmysluplné aktivity, ktoré majú vplyv aj na ich rodičov a ďalších zamestnancov školy.

Všetkým zúčastneným ETM 2020 v Levoči ešte raz ďakujeme, pretože každý, kto sa zapojil a prispel svojou troškou k zníženiu emisií, si zaslúži uznanie. Víťazom ostatných kategórií blahozeláme!

Lucia Babejová

Levočská nemocnica potrebuje najvzácnejšiu tekutinu, darcov krvi je menej

Krv je v zdravotníctve považovaná za najvzácnejšiu tekutinu a vzhľadom na súčasnú epidemiologickú situáciu je darcov tento rok menej.

V Nemocnici AGEL Levoča sú však všetci dobrovoľníci vítaní každý utorok a štvrtok od 7,00 hod.

„Momentálne pociťujeme, že je zásob krvi menej, viac ako polovica darcov sa musí priamo zavolať, aby prišli na darovanie krvi, vzhľadom na to, že nám v danom čase chýba nejaká konkrétna krvná skupina. Je to spôsobené aj tým, že k nám predošlé roky chodili prvodarcovia zo stredných škôl, ktorí dovŕšili 18 rokov. Pribúdajú ale noví darcovia a vždy sa nájde niekto, kto je u nás prvýkrát,“ hovorí MUDr. Rastislav Osif, primár Hematologicko-transfúzneho oddelenia. V levočskej nemocnici našťastie nepociťujú nedostatok jednej konkrétnej krvnej skupiny. „Každá kvapka krvi je vzácna, ak sa v momentálnej situácii stane, že nejaká krv chý-

ba, nie je to dlhodobá záležitosť, skôr sa to pravidelne strieda,“ vysvetľuje primár.

Momentálna epidemiologická situácia si vyžaduje aj mimoriadne opatrenia, ktoré predtým na odberoch krvi dobrovoľníci ani zdravotnícky personál nepoznali. „V súčasnosti dodržiavame nariadené opatrenia ohľadom dovoleného počtu ľudí v jednej miestnosti a samozrejme, pri práci používame príslušné bezpečnostné ochranné prostriedky. Vzhľadom na potrebu zabezpečenia bezpečnosti odberu a plánovania určitých počtov darcov na pracovisku je potrebné, aby sa potenciálni záujem-

covia prihlásili niekoľko dní vopred telefonicky na čísle 0533913370,“ opisuje MUDr. Rastislav Osif z Nemocnice AGEL Levoča.

Od 19. októbra do 20. novembra prebieha aj kampaň Študentská kvapka krvi, ktorú zastrešuje Slovenský červený kríž a poukazuje na to, že v týchto dňoch sú pravidelní darcovia pre zdravotníctvo ešte dôležitejší.

**Informácie poskytl
Mgr. Martina Pavliková,
hovorkyňa skupiny AGEL SK**

Koronavírus vs. chrípka

Základné odporúčania, rozdiely, tipy na posilnenie imunity a kedy je lepšie nechať deti doma!

Začína sa chrípkové obdobie a epidemiologická situácia stále nie je priaznivá. Preto sme vyspovedali praktického lekára pre dospelých MUDr. Kristiána Bucsaya z Nemocnice AGEL Košice-Šaca, ktorý spolu s farmaceutom Mgr. Dávidom Ferkom zodpovedal základné otázky – ako sa dá rozoznať chrípka od koronavírusu? Kedy vyhľadať lekára? Aký má názor na očkovanie a pomôžu nám aj „babské recepty“?

Viete nám poradiť, ako a či sa vôbec dá včas rozoznať bežná chrípka od koronavírusu?

Vírus SARS-CoV-2 a chrípkový vírus spadajú pod RNA-vírusy, avšak odlišujú sa spôsobom vniknutia do buniek pomocou receptorov. Vírus SARS-CoV-2 bol prvýkrát identifikovaný koncom roka 2019, v poradí ako siedmy koronavírus, ktorý infikuje človeka a vyvoláva ochorenie COVID-19. Oba vírusy spôsobujú prevažne respiračné ochorenie, prenášajú sa kontaktom s nakazeným, kvapôčkami a aerosólom vznikajúcim pri rozprávaní, kašľaní a kýchaní. Obom nákazám sa dá predchádzať rovnakým spôsobom - hygienou rúk, odstupom od chorého, účinným zakrývaním si dýchacích ciest a pravidelným vetraním priestorov.

Aké sú základné rozdiely medzi nimi?

Základným rozdielom medzi vírusom SARS-CoV-2 a vírusom chrípky je sezónny výskyt, predpoklad, že vírus SARS-CoV-2 zmizne s oteplením, sa nepotvrdil. Druhý rozdiel je v inkubačnej dobe, ktorá je pri chrípke kratšia (asi 1-4 dni), pri COVID-19 sa pohybuje od 2 do 14 dní. Viaceré analýzy naznačili, že priemerná inkubačná doba je asi 5 dní. To znamená, že vírus SARS-CoV-2 sa môže šíriť rýchlejšie, nakoľko nakazený pacient je infekčný, aj keď ešte nemá príznaky ochorenia. Rozoznať chrípku od COVID-19 pomôže znalosť kontaktu s COVID-19 pozitívnym človekom.

Vírusy chrípky a SARS-CoV-2 sú teda od seba odlišné len z pohľadu virológie, avšak v klinickej praxi neexistujú typické rozdiely v prejavoch ochorenia. Jednoznačné odlíšenie chrípky a COVID-19 je možné len pomocou priameho potvrdenia vírusu SARS-

CoV-2 v nosohltane PCR metódou.

A dá sa hovoriť napríklad o inom priebehu?

Príznaky chrípky majú väčšinou náhly nástup, prakticky z plného zdravia, s prítomnou horúčkou až do 40°C, bolesťami svalov, kĺbov a výraznou malátnosťou. Postupne sa pridružuje suchý a dráždivý kašeľ, ktorý má tendenciu sa v priebehu ochorenia meniť na produktívny. Po ústupe príznakov môže byť prítomná výrazná slabosť a únava pretrvávajúca až 14 dní.

Príznaky ochorenia COVID-19 sú širšieho spektra: môžu sa u jedinca prejavovať asymptomaticky (bez príznakov ochorenia), s miernymi prejavmi, ale aj závažným priebehom až s multiorgánovým zlyháváním, ktorý môže končiť úmrtím pacienta. Najčastejší je mierny priebeh, dominujú príznaky ako nechutenstvo, únava, horúčka, bolesť hlavy, svalov, škrabanie v hrdle, suchý a dráždivý kašeľ, u časti pacientov je prítomná aj hnačka. V prípade postihnutia dolných dýchacích ciest sa objavuje dýchavica a bolesť na hrudi. Častokrát je jediným príznakom ochorenia COVID-19 strata čuchu a chuti. COVID-19 je v súčasnosti považovaný za multisystémové ochorenie, nakoľko boli pozorované neurologické, cievne, hematologické, kožné a iné komplikácie.

Ktorá skupina ľudí patrí k tým najviac ohrozeným?

Vírus chrípky je nebezpečný predovšetkým pre deti, tehotné ženy, geriatrických pacientov a pacientov liečených imunosupresívami. Proti chrípke sa však vieme účinne brániť pomocou pravidelného sezónneho očkovania. Pri COVID-19 je, na rozdiel od chrípky,

znepokojujúce to, že na ochorenie neexistuje vakcína. Ani špecifická liečba. Nakoľko ide o nový vírus, nikto naň zatiaľ nemá získanú imunitu, čo teoreticky znamená, že celá populácia je potenciálne vnímavá na infekciu COVID-19. Znepokojujúcim faktom tiež ostáva, že zatiaľ neexistujú známe dlhodobé následky ochorenia COVID-19. Zatiaľ nadobudnuté zistenia poukazujú na fakt, že koronavírus SARS-CoV-2 je štatisticky menej nebezpečný pre deti a mládež, exponenciálne však riziko ťažkého priebehu ochorenia rastie u geriatrických a polymorbídnych pacientov.

Čo iné ešte hovoria štatistiky?

Doterajšie zistenia poukazujú, že COVID-19 má v 80 % prípadoch mierny alebo asymptomatický priebeh, 15 % prípadov je závažných, vyžadujúcich si intenzívnu zdravotnú starostlivosť, a 5 % prípadov si vyžaduje pľúcnu ventiláciu.

Smrtnosť v prípade koronavírusovej infekcie SARS-CoV-2 je oproti chrípke vyššia, avšak táto štatistika je pomerne nepresná, nakoľko v prípade SARS-CoV-2 máme jasný laboratórny a pitevný nález kauzality. Úmrtia spôsobené chrípkou sa nie vždy klasifikujú ako následok vírusového ochorenia. Skutočná štatistická smrtnosť na SARS-CoV-2 si preto vyžaduje čas a dlhodobšie pozorovania. Aktuálne sa štatistika v pomere hlásených úmrtí a hlásených prípadov nákazy COVID-19 pohybuje v rozmedzí 3-4%.

Môže si niekto koronavírus a chrípku aj pomýliť?

Samozrejme, áno, pokiaľ sa nevytlúči prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 PCR metódou, pacient môže a nemusí byť nakazený chorobou COVID-19. Najvhodnejším odlíšením týchto nákaz je testovanie na SARS-CoV-2 a zaočkovanosť proti chrípke. Ak sa objaví príznaky u očkovaného pacienta proti chrípke, je veľká pravdepodobnosť, že ide o COVID-19.

Aké lieky odporúčate podávať pri príznakoch/podozrení? Alebo je lepšie, ak liečbu nastaví od začiatku lekár?

V prípade mierneho priebehu je dostatočná domáca symptomatická liečba. Zmierňujeme jednotlivé príznaky – pri upchatom nose a nádche je účinný preplach nosa morskou vodou, krátkodobu pomáhajú nosové spreje (dekongestíva), ktoré znižujú opuch nosovej sliznice. Niektoré sú dostupné vo forme kombinovaných prípravkov s obsahom analgetík a iných liečiv (horúce nápoje). Na tlmenie suchého kašľa pomáhajú antitusiká, pri produktívnom kašli expektoranciá.

Pri ťažkej forme ochorenia je nutná hospitalizácia. V súčasnosti neexistuje špeciálna liečba, osvedčilo sa podávanie imunopresív (dexametazón), čiže liečiv, ktoré tlmia imunitnú reakciu, podávanie biologickej liečby, interferónu alfa alebo krvnej plazmy rekonvalescentov. Z antivirov, ktoré priamo zastavujú množenie vírusov, je schváleným liečivom remdesivir. Stratégiu liečby musí riadiť ošetrojúci lekár, ktorý zhodnotí vážnosť ochorenia u konkrétneho pacienta.

V akom prípade je nevyhnutné sa radšej zveriť do rúk odborníkov?

Pokiaľ má pacient potvrdenú nákazu COVID-19, určite by nemal navštevovať lekára osobne. Je potrebné lekára kontaktovať telefonicky a dohodnúť sa na stratégiu liečby. Pokiaľ má pacient len mierne príznaky, na mieste je izolácia a symptomatická liečba. Pokiaľ sa u pacienta objavujú vážne symptómy, akými je dušnosť, zmätenosť a iné, treba okamžite kontaktovať záchranú linku 112, na ktorej sa po upozornení, že je COVID-19 pozitívny, informuje o ďalšom postupe.

Odporúčali by ste aj nejaké „babské“ recepty?

Určite áno. Aj keď je COVID-19 novým ochorením, stále je základom terapie domáca liečba. To znamená pokoj na lôžku a dostatok tekutín. Vhodné sú prieduškové čaje a naparovanie sa nad minerálnymi vodami, resp. nad horúcou vodou, do ktorej sa nakvapká malé množstvo (1-2 kvapky) niektorých éterických olejov (rozmarín, šalvia, pamarján, aníz, eukalyptus), ktoré priamo stimulujú pohyb riasinkového epitelu a posúvaním hlienu s vírusom k horným dýchacím cestám sa predchádza prípadnému postihnutiu dolných dýchacích ciest.

Vhodné je tiež užívať skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*, L.) a pluzgierku islandskú (*Certraria islandica*, L.) pri kašli vo forme studeného nálevu - sušenú drogu treba zaliať vlažnou vodou a nechať napučiť asi 30 minút. Potom sa pije po dúškoch.

V prípade ťažkého dýchania a pocitu tlaku na hrudi je vhodné natierať hrud mentolovou alebo inou chladivou masťou, čím sa uľahčí dýchanie.

Pred pár dňami sa začal školský rok a mnohí rodičia majú, pochopiteľne, obavy. V akej situácii by už mali zbystriť pozornosť?

Vedecká komunita sa zhoduje v tom, že deti sú síce rovnako vnímavé na vírus SARS-CoV-2 ako dospelí jedinci, ale väčšina nakazených detí má len mierne alebo žiadne symptómy. Aj keď existujú výnimky a niektoré deti mali vážnejší priebeh ochorenia. COVID-19 u detí sa prejavuje častejšie gastrointestinálnymi príznakmi, nechutenstvom a horúčkou. Veľmi zriedkavo v zahraničí COVID-19 prebieha pod obrazom Kawasakiho choroby, ktorá sa prejavuje horúčkami nad 39 stupňov Celzia, vyrážkami, červenými očami,

zapálenou pokožkou na rukách a chodidlách, opuchom lymfatických uzlín a jazyka. Zbystriť pozornosť by sme mali, ak pozorujeme uvedené príznaky alebo zmenu správania dieťaťa, ktoré nevieme vysvetliť.

Posielať dieťa do školy/škôlky, keď je len trochu nachladnuté alebo je lepšie, keď ho necháme hneď doma?

Hoci odborníci priznávajú, že medzi žiakmi a študentmi sa môže vírus nekontrolovateľne rozšíriť, podporujú návrat žiakov a študentov späť do lavíc. Nemalo by to byť ale na úkor bezpečnosti.

Podľa paragrafu 24, zákona 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, môže byť dieťa umiestnené v predškolskom zariadení len v prípade, že je zdravotne spôsobilé na pobyt v kolektíve, neprejavuje príznaky prenosného ochorenia a nemá nariadené karanténne opatrenia. Choré dieťa je možným zdrojom nákazy pre ostatné deti, začínajúca choroba ohrozuje aj jeho zdravie. Choré dieťa podľa odborníkov nedávame v žiadnom prípade do kolektívu, ak sme mu namerali večer zvýšenú teplotu, a to ani vtedy, ak ju už ráno nemá; ak má v predošlý deň viac ako dve riedke stolice; ak deň predtým zvracalo alebo vykazovalo iné prejavy ochorenia.

Keďže človek musí v prvom rade predvídať, akým spôsobom by sme si mali posilňovať imunitu?

Pri prevencii je vhodné imunitu stimulovať napríklad imunoglobulínmi - obsahovými polysacharidmi niektorých húb ako je hľiva ustricová (*Pleurotus ostreatus*, J.). Osvedčuje sa tiež užívanie extraktov z rastliny *Echinacea purpurea* (L.), ktorá priamo stimuluje imunitu. Nesmie sa však užívať dlhšie ako 14 dní, inak má opačný účinok. Obdobne sa môže aplikovať extrakt z muškátu *Pelargonium sidoides*, DC., ktorý priamo zvyšuje syntézu interferónov. Diskutuje sa tiež o priaznivých účinkoch extraktov z bazy čiernej (*Sambucus nigra*, L.), ktorá preukázateľne inhibuje replikáciu vírusov. Rovnaký, replikačne inhibičný účinok má aj zinok.

Z prírodných liečiv sú účinné aj v prípade COVID-19 kvercetín a vitamíny skupiny C a D, ktoré priamo blokujú viazanie vírusu na ACE receptory, skrz ktoré vchádzajú do buniek. Kurkumín prítomný v rastline *Curcuma Longa*

(L.) zasa silne inhibuje prozápalový interleukín IL-1b. Rovnako účinnými sú čaje pripravované z lipy (*Tilia cordata*, Mill.), ktoré zlepšujú proces potenia, základný spôsob boja organizmu proti infekcii.

Aký máte názor na vakcínu, ktorá sa pripravuje proti koronavírusu – očkovať či nie?

V súčasnej modernej dobe sme v rámci vývoja všeobecne iných vakcín nadobudli zistenia, ktoré sa dali aplikovať v urýchlennom výskume vakcín proti COVID-19. Základné atribúty vývoja vakcíny proti COVID-19 sú atribúty prevzaté z iných očkovacích látok, ktoré sa používajú dlhé roky. Preto si nemyslím, že nová vakcína, ktorá sa vyvíja v urýchlennom klinickom skúšaní, by bola nebezpečná. COVID-19 je v súčasnosti tak rozšírenou nákazou, že toto ochorenie sa skrátka stane súčasťou nášho života.

Myslím si, že minimálne povinná vakcinácia v prípade rizikových pacientov je žiaduca.

Ak by sme to mohli zhrnúť, aké sú vaše záverečné odporúčania?

Základným a overeným spôsobom, ako znížiť až zastaviť šírenie koronavírusovej infekcie vyvolanej vírusom SARS-CoV-2, ostávajú 3 základné a jednoduché prístupy: odstup od chorého, zvýšená a správna hygiena rúk a správne nosenie rúšok. Je nutné, aby si ľudia uvedomili nutnosť správneho nasadenia rúška: v prípade jednorazových 3-vrstvových rúšok je nutné rúško nasadiť takým spôsobom, aby farebná časť rúška (zväčša modrá), bola otočená „smerom von“. Drôtik nachádzajúci sa na rúšku sa musí vytvarovať podľa tvaru nosa tak, aby rúško priliehало k tvári a kompletne zakrývalo nos a ústa. Rúško, ktoré sa nasadzuje len

pod nos, nemá žiaden ochranný význam, naopak, kontaktom okrajov rúška s perami a nosom sa zvyšuje riziko vdýchnutia vírusu, ktorý môže byť zachytený na okraji rúška. Samozrejme, nikomu nie je príjemné mať nasadené rúško a chápeme pocit sťaženého dýchania. Avšak zodpovedné správanie sa a zodpovedné nosenie rúšok je jediný spôsob, akým možno pandémie kompletne zastaviť. Diferenciácia nákaz COVID-19 a chrípky je možná aj dosiahnutím korektnej sezónnej preočkovanosťi proti chrípke. Okrem spomenutého, zamedzením nákazy chrípkou sa eventuálne zlepši imunitná bdelosť organizmu voči prípadnej nákaz COVID-19.

Máte podozrenie? Otestujte sa u nás!
<https://www.agellab.sk/>

AGEL SK

Členovia Zboru väzenskej a justičnej stráže prišli darovať krv

Tento týždeň bol na transfuziologickom oddelení výnimočný. Špeciálny deň darovania krvi bol vyhradený pre členov Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorí Nemocnici AGEL Levoča prispeli svojou kvapkou krvi. Medzi ostrieľanými darcami a skúsenými darcami sa objavili aj takí, ktorí boli krv darovať po prvýkrát.

Za bežných okolností môžete v levočskej nemocnici krv darovať v utorok a štvrtok od 07:00. V súčasnej situácii spojenej s pandemiou koronavírusu je darcov o čosi menej. To však nemení nič na situácii, že každá kvapka je potrebná. Každý jeden darca je pre nás

mimoriadne dôležitý a je u nás vítaný. Krv je v zdravotníctve nenahraditeľnou tekutinou, preto aj napriek tomu, keď sa darovanie krvi nepodarí vzhľadom na nevhodný krvný obraz, sa cení aj každá snaha.

„Sme veľmi vďační, že sa podarilo členom Zboru väzenskej a justičnej stráže v Levoči zmobilizovať svoje sily a nováčikov a prišli na naše oddelenie s odhodlaním pomôcť. Prispejú tak svojou kvapkou krvi tým, ktorí to budú potrebovať pre záchranu života,“ hovorí MUDr. Rastislav Osif, primár HTO oddelenia.

Dobrovoľníci sa nemajú čoho báť. Noví potenciálni darcovia nájdu na našej webovej stránke (aj na sociálnej sieti Facebook) jednoduchý návod, vďaka ktorému budú vopred vedieť, aké kroky budú nasledovať po tom, čo sa rozhodnú stať darcom krvi, a teda malým záchranárom.

Informácie poskytl
Mgr. Martina Pavliková,
hovorkyňa skupiny AGEL SK

Svetový deň umývania rúk má v tomto období mimoriadny význam

Pätnásť deň v októbri je označovaný ako Svetový deň umývania rúk. Niet pochýb o tom, že umývanie rúk a dodržiavanie základných princípov hygieny je dôležité bez ohľadu na spoločenské okolnosti. V súčasnej pandemickej situácii však naberá svetový deň umývania rúk omnoho väčší a dôležitejší rozmer. Základné princípy hygieny sú nám bežne vštepované od útleho detstva a stávajú sa pre nás prirodzenou súčasťou existencie. Dodržiavanie hygieny a dezinfekcie je veľmi dôležité najmä v zdravotníckom prostredí.

„Hygiena rúk je dôležitá predovšetkým pre to, aby sme sa zbavili viditeľného znečistenia rúk, anorganických a organických nečistôt, a taktiež slúži ako prevencia voči prenosom mikroorganizmov, ktoré môžu zapríčiniť rôznorodé ochorenia,“ hovorí PhDr. Beáta Ružbacká, MPH, námestníčka riaditeľa pre ošetrovateľskú starostlivosť Nemocnice AGEL Levoča. Vzhľadom na to, že pracovníci zdravotníckeho zariadenia prichádzajú do styku s množstvom pacientov a ochorení, je samozrejmé, že si hygiena ich rúk na pracovisku vyžaduje prísnejšie dodržiavanie. V súvislosti s tým sa v nemocniciach ešte pred vznikom pandemickej situácie dezinfekcia na báze alkoholu bežne používala.

Postup správneho umývania rúk nie

je náročný a každý by ho mal dôverne poznať:

1. V prvom rade je potrebné si ruky navlhčiť. Do dlane aplikujeme menšie množstvo čistiackej emulzie (mydlo, tekuté mydlo, rôzne čistiacie peny).
2. Čistiacu emulziu rozotrieme na celé ruky a napeníme.
3. Pod tečúcou vodou si penu dôkladne opláchneme, aby nám na rukách neostali jej zvyšky.
4. Ruky nie je vhodné umývať viac ako minútu.
5. Ruky si po umytí dôkladne osušíme.

Umývanie rúk je nevyhnutné najmä pred jedlom, po toalete, po kontakte so zvieratami, počas choroby, pred

kontaktom s bábätkom, po navštívení verejných priestranstiev (MHD, obchody...), po príchode z vonkajšieho prostredia a zdravotníckych zariadení, a taktiež po manipulácii s odpadom.

Všetky podmienky správnych hygienických postupov pre zdravotnícke zariadenia sú uvedené vo vyhláške MZSR. Je niekoľko zásad, ktoré sú dôležité pri zaobchádzaní so zdravotníckymi pomôckami, biologickým materiálom, bielizňou a samozrejme, pri starostlivosti o pacienta. „Pokožka rúk zamestnanca zariadenia musí byť bez poranení a infekcií, nechty musia byť krátke, upravené, čisté, nenalakované, nesmú byť gélové alebo umelé; na rukách nesmú byť prstene a náramky,“ uvádza Vyhláška 192/2015 Z.z.

Svetový deň lekárov sme si pripomenuli aj v našej nemocnici

Stojedenásť srdc, 222 rúk, 1110 prstov a tisíce hodín skúseností v Nemocnici AGEL Levoča spája jedna profesia. Desiaty mesiac v roku sa začína špeciálnym dňom. Prvý október je venovaný tým, ktorí sa starajú o naše zdravie. Napriek súčasnej spoločenskej situácii, ktorá sa týka pandémie, nestrácajú profesionalitu a odhodlanie. Veľká vďaka patrí všetkým lekárom, ktorým je venovaný tento deň.

Medzi celkovým počtom lekárov, ktorých je tridsaťosem, sa nachádza aj najdlhšie pôsobiaci lekár, v levočskej nemocnici pracuje úctyhodných 46 rokov. Dve tretiny odborného zastúpenia patria lekárkam, ktorých je v našej nemocnici celkovo sedemdesiattri. Medzi nimi sa nachádzajú aj tri nové posily, ktoré rady lekárov Nemocnici AGEL Levoča rozšírili pred dvomi mesiacmi.

Stať sa lekárom nie je jednoduché ani krátkodobé. Celoživotný proces, ktorý ostáva v osobnej identite každého lekára sa zväčša zrodí v mladom veku či v študijných časoch. Každý lekár má nepochybne svoj príbeh, ktorý začína rozhodnutím, pokračuje niekoľkoročným štúdiom na vysokej škole, zdomakňuje sa špecializovaným štúdiom a vďaka skúsenostiam sa formuje po

zvyšok svojho profesionálneho života. Mladý lekár z Talianska, ktorý pôsobí na oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny, MUDr. Carlo Schiavano, už teraz vie, že jeho rozhodnutie stať sa lekárom bolo správne. „Už keď som bol na strednej škole, vedel som, že chcem byť lekárom, a preto som si šiel za tým. Môj otec bol urológ, mama a sestra pracujú ako farmaceutky a teta je biologička. Vlastne celá moja rodina pracuje v zdravotníctve. Mám dobrý pocit a teší ma, keď môžem pomáhať druhým. To je pre mňa najdôležitejšie. Profesor, ktorý nás učil na vysokej škole, sa s nami rozprával ako s kamarátmi, a to bolo fajn. Učil nás, motivoval, dával rôzne rady, ktoré môžeme využiť v praxi lekára, ale aj veľa vlastných skúseností zo života, čo sa mi veľmi páčilo. To ma uistilo, že medicína bol ten

správny výber.“

„Do tímu lekárov v našej nemocnici by sme určite prijali absolventov aj lekárov s praxou na pediatrické oddelenie, chirurgické oddelenie, fyziatricko-rehabilitačné oddelenie a psychiatrické oddelenie, lekárov na RDG oddelenie a interné oddelenie. Veľmi perspektívnu sa javí špecializácia v odbore urgentná medicína,“ vraví námestník pre zdravotnú starostlivosť, MUDr. Martin Hlubek.

Všetkým lekárom bez ohľadu na vek, špecializáciu, miesto výkonu práce, po hlavie dnes patrí za nás všetkých veľké ďakujem.

**Informácie poskytlá
Mgr. Martina Pavlíková,
hovorkyňa skupiny AGEL SK**

12. október je Svetovým dňom artritídy

Žaludná choroba napáda pohybový aparát, jej príčinu zatiaľ nepoznáme

Dvanásť októbrový deň označila Svetová zdravotnícka organizácia za Svetový deň artritídy. Samotné ochorenie má mnoho prejavov, nepoznáme jej príčiny, dôsledky pre pacientov sú však zásadné a výrazne ovplyvňujú kvalitu ich života. Práve zvýšenie povedomia o tomto ochorení, výmena najmodernejších poznatkov, ale aj povzbudenie a pochopenie pre pacientov je cieľom tohto svetového dňa.

Artritída patrí do skupiny zápalových ochorení, ktoré majú nejasný pôvod, rôznorodé klinické prejavy a jej priebeh je ťažko predvídateľný. Podľa Deckerovej klasifikácie, ktorú vydala Americká asociácia pre reumatológiu (American Rheumatology Association – ARA) sa reumatické ochorenia delia do 10 základných skupín.

„Práve táto rôznorodosť si vyžaduje dôkladné reumatologické vyšetrenie, ktoré je niekedy časovo pre pacienta náročné, ale len na základe kvalitnej diagnostiky, či už laboratórnej alebo metódami zobrazovacími (röntgenové snímky, CT vyšetrenie, magnetická rezonancia, ultrazvukové vyšetrenie) môže byť liečba účinná,“ vysvetľuje MUDr. Ingrid Dzurňáková, MBA, primárka Fyziatrisko-rehabilitačného oddelenia Nemocnice AGEL Levoča, ktorá má s diagnostikou aj liečbou artritídy mnohoročné skúsenosti.

K najčastejšiemu ochoreniu s postihnutím periférnych kĺbov patrí reumatoidná artritída. „Ak je postihnutá najmä chrčtica, hovoríme o tzv. Bechterevovej chorobe. Pacient najčastejšie prichádza na vyšetrenie pre veľmi nepríjemnú pokojovú bolesť chrčtice, rannú stuhnutosť, obmedzenie pohybu, ktoré sú prejavom postihnutia kostí, kĺbov, svalov, šliach a nervov,“ objasňuje MUDr. Dzurňáková.

Obr. 1

V liečbe artritídy má výsostné postavenie medikamentózna liečba, ktorá je dlhodobá a okrem liečebných účinkov môže mať aj mnoho nežiaducich efektov. Významná je aktívna spoluúčasť pacienta pri liečbe a dodržiavaní režimových opatrení doporučených lekárom. Pre pacienta je to náročná cesta, ktorá však vedie k zlepšeniu kvality života a zachovaniu práceschopnosti.

„V rámci rehabilitačných postupov sa zameriavame na potlačenie zápalu, čo vedie k zníženiu bolesti, zachovaniu rozsahu pohybu v postihnutých kĺboch, a tým aj k zlepšeniu funkcie. Ak chceme dosiahnuť optimálnu funkčnú spôsobilosť pacienta, využívame doplnkovú liečbu prostriedkami rehabilitácie, fyzikálnej medicíny. Tie môžu byť aktívne, ku ktorým patrí pohybová liečba a pasívne, ku ktorým patria termické procedúry, elektroterapia, fototerapia. Mnohí pacienti vyhľadávajú aj metódy tzv. komplementárnej medicíny (joga, akupunktúra, manuálna terapia, homeopatia),“ dodáva skúsenosti z praxe primárka levočskej nemocnice.

Pohybová liečba je lídrom úspešnej rehabilitačnej liečby, ktorá ale má svoje princípy: nesmie zvyšovať bolesť, musí rešpektovať vek a sprievodné ochorenia pacienta, ako aj stupeň funkčného postihnutia a musí sa vykonávať dlhodobo. „Pohyby sa vykonávajú pomaly, vyhýbame sa švihovým cvičeniam, ktoré by mohli zapríčiniť drobné trhliny a krvácanie. Tieto poškodené štruktúry by sa následne hojili menejcenným jazvovitým tkanivom, čím by sa stratila elasticita. Pri náhlom prudkom pohybe by mohla vzniknúť čiastočná alebo úplná ruptúra – pretrhnutie,“ upozorňuje MUDr. Dzurňáková.

Upozorňuje aj na dôležitosť správne zvolenej metódy liečby. „Termoterapia,

Obr. 2

premostujúce syndezmofyty, vytvárajú až obraz ankylozy

Obr. 3

Anderson lézia

ako napr. paraafínové, rašelinové zábaly sa v akútnom štádiu veľmi často nepoužívajú. V tomto štádiu sa aplikuje skôr tzv. kryoterapia podávaná chladeným plynom pomocou špeciálnych prístrojov alebo lokálne aplikovanými vreckami s ľadom. Z ďalších prostriedkov fyzikálnej liečby sa používajú rôzne formy

elektromagnetického energetického spektra, napr. magnetoterapia, transkutánná neurostimulácia, diatermia, ako aj svetloliečby, napr. laseroterapia. „Nesmieme zabudnúť na jedinečnosť slovenského kúpeľníctva a možností, ktoré nám kúpeľné pobyty ponúkajú v liečbe artritídy. Úspech pri liečbe artritídy závisí od spolupráce reumatológa, rehabilitačného lekára, fyzioterapeuta a samotného pacienta,“ dodáva na

záver skúsená odborníčka.

„Reumatoidná artritída sa vyskytuje v každom veku, častejšie u žien. Podľa štatistických údajov postihuje 0,5 - 1% populácie (asi 5 prípadov na 1000 obyvateľov), pričom na Slovensku ňou trpí približne 26 000 dospelých a každoročne pribúda 1300 až 1600 novozistených prípadov.“
(MUDr. Elena Ďurišová, <http://www.rrc.sk/ambulancie/reumatologicka-ambulancia/>)

sk/ambulancie/reumatologicka-ambulancia/)

Obr. 1 Artritída prstov rúk (Zdroj: FRO Nemocnica AGEL Levoča)

Obr. 2 a 3 Artritída postihujúca spojenia na chrbtici - M. Bechterev – rtg snímka hrudnej chrbtice v predozadnej a bočnej projekcii s obrazom tzv. bambusovej tyče (zdroj: archív RDO Nemocnica AGEL Levoča).

Desiatky kíl pomáhajú levočskí lekári odstrániť nadmerne obéznym pacientom

Bariatrická operácia dáva šancu na nový život

Levočská nemocnica ide ruka v ruku s modernými trendmi. Jedným z nich je riešenie fenoménu dnešnej doby – nadmernej morbidity. Touto oblasťou sa zaoberá špeciálna oblasť chirurgie – bariatria. Tá dnes dokáže doslova zázraky. V priebehu zhruba dvoch hodín sa vďaka operačnému zákroku dokáže človek zmeniť tak, že doslova stráca kilá pred očami. V Nemocnici AGEL Levoča liečia pacientov s morbidnou obezitou z celého Slovenska, doba hospitalizácie je priemerne len tri dni. V čom teda spočíva princíp tohto zázraku?

„Bariatrická chirurgia, alebo dnes už správnejšie metabolická chirurgia, je určená pacientom s výraznou až morbidnou obezitou, respektíve s obezitou III. a II. stupňa. Sú to ľudia, ktorí majú index BMI $\geq 40 \text{ kg/m}^2$ “, hovorí primár Oddelenia všeobecnej a úrazovej chirurgie Nemocnice AGEL Levoča MUDr. Lukáš Kokorák, PhD. Pacientom, ktorí do nemocnice prichádzajú s prosbou zbaviť ich nadbytočných kilogramov rozdeľujú do dvoch skupín. Tú prvú tvoria muži aj ženy, ktorých BMI index je viac ako 40, teda trpia obezitou III. stupňa. Ide o najvyššiu, tzv. morbidnú obezitu. Druhou kategóriou sú pacienti, ktorých BMI je 35-40, ale zároveň majú ochorenia vyplývajúce priamo z obezity - vysoký krvný tlak, cukrovku, metabolický syndróm, syndróm spánkového apnoe a pod. „Málokedy však máme pacientov, ktorí by boli obézni, ale neliečili by sa na žiadne iné ochorenia,“ objasňuje odborník.

A čo vlastne operačný výkon v bariatrickej chirurgii znamená? Počas vývoja bariatrickej bolo predstavených viacero operačných metód. V súčasnosti sú najuznávanejšími typmi operácií sleeve resekcia žalúdka a gastrický bypass. Dané operácie sa robia laparoskopicky a ich rozdiel spočíva v tom, že kým pri

sleeve resekcii žalúdka sa odstraňuje cca 80% objemu žalúdka v presne danom smere, pri bypass sa vytvorí najprv malý rezervoár žalúdka o objeme cca 50 ml, na ktorý sa našije tenké črevo (ostatná časť žalúdka ostáva slepo uzavretá a neodstraňuje sa). Obidve operácie sú zložité (bypass vzhľadom na spojenie žalúdka s črevom možno trochu náročnejšia), ale výsledný efekt pre pacienta je vynikajúci u oboch typov operácií. Je skôr na danom bariatrickom chirurgovi, ktorú operáciu si viac osvojí,“ vysvetľuje primár Kokorák. V levočskej nemocnici sa bariatrickým operáciám venujú od roku 2018. Od začiatku takto pomohli 50. pacientom, za deväť mesiacov tohto roku realizovali už 30 zákrokov a majú ambiciózný cieľ ročne zrealizovať do budúcnosti až 100 operácií. Najčastejšími sú pacienti okolo 42 rokov s priemernou hmotnosťou 155 kg, prevažujú ženy nad mužmi. Keďže ide o závažný zásah do organizmu, každá takáto operácia má svoje riziká. „V prípade bariatrickej operácie je dôležité, aby si pacient dôkladne zvážil, aký dlhý a kvalitný život ho pri morbidnej obezite a ochoreniach z nej vyplývajúcich čaká a či to chce zmeniť. Inak sa ale pristupuje u obéznym pacientom, ktorí majú onkologické ochorenia, závažné psychiatrické ochorenia

(tie sú kontraindikáciou na operáciu) a v poslednej dobe sa diskutuje aj o vekovom strope,“ vysvetľuje MUDr. Kokorák základné predpoklady, či je pacient na takýto druh operácie vhodný. „Ak sa pacient rozhodne podstúpiť operačný výkon, výsledky sa dostávajú už po prvom týždni od operácie – upravuje sa tlak krvi, hodnota cukru v krvi, redukujú sa lieky na dané ochorenia, pacienti výrazne schudnú a podstatou je, že nenastáva obávaný „jojo efekt“. Náš najťažší pacient mal pred operáciou 236 kg, dnes žije štandardným režimom a po roku od operácie váži 152kg. Osobitosťou tejto operácie je aj operačný stôl, ktorý je prispôsobený, aby uniesol tak ťažkých pacientov.

Po absolvovaní operačného výkonu je pacient v presne daných časových intervaloch sledovaný, ide o tzv. follow-up. „Pacienta si pozývame na kontrolu mesiac, tri mesiace, šesť mesiacov, rok a dva roky po operácii a pri každej kontrole sledujeme nielen redukciu hmotnosti, ale aj ovplyvnenie ochorení, ktorými pacient trpel pred operáciou,“ objasňuje primár, že operáciou kontakt s pacientom nekončí.

Informácie poskytlá
Mgr. Martina Pavliková,
hovorkyňa skupiny AGEL SK

PRESTAVBA NÁMESTIA MAJSTRA PAVLA

V závere augusta bola ukončená rekonštrukcia ďalšej časti Námestia Majstra Pavla – II. etapa, časť B. Ide o pokračovanie postupnej obnovy celého námestia. Rekonštrukcia bola financovaná z dotácie Ministerstva financií Slovenskej republiky a Prešovského samosprávneho kraja.

S kompletnou rekonštrukciou východnej časti Námestia Majstra Pavla začali stavbári na jeseň minulého roka. V rámci stavebných prác boli kompletne vymenené staré rozvody inžinierskych sietí, pribudli nové rozvody zavlažovania, opravili sa chodníky a komunikácia, na ktoré sa použila kamenná dlažba. V priestore chodníkov sa doplnili vstupy do historických pivníc priamo z námestia, čím sa sprístupnili unikátne historické priestory. Osadili sa nové stĺpy verejného osvetlenia, prvky drobnej architektúry, obnovili sa zelené plochy a doplnila líniová zeleň po obvode námestia.

Stavebné práce súvisiace s vybudovaním inžinierskych sietí -slaboprúdové rozvody, silnoprúdové elektrické rozvody, vodovod, vodovodné prípojky - na základe uzatvorených zmlúv s Mestom Levoča financovali a prevzali do správy jednotliví správcovia inžinierskych sietí (Slovak Telekom, a.s., LEVONET s.r.o., Východoslovenská distribučná a.s., Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s.).

Mesto Levoča plánuje pokračovať s rekonštrukčnými prácami na námestí – II. etapa, časť C na jar budúceho roka.

Na časti námestia v blízkosti evanjelického kostola – II. etapa, časť A, ktorého rekonštrukcia bola ukončená v júni roku 2019 sa prejavila vada diela spočívajúca v rozpade vrchnej konštrukčnej vrstvy vozovky z dlažbových kociek. Mesto Levoča bezodkladne reklamovalo vadu diela, bolo vykonaných viacero obhliadok na mieste za účasti zástupcov zhotoviteľa stavby a autorov projektovej dokumentácie za účelom najefektívnejšieho odstránenia nedostatkov diela. Medzitým dalo mesto Levoča vypracovať znalecký posudok vo veci stanovenia príčin rozpadu vrchnej konštrukčnej vrstvy vozovky a posúdenia kvality vykonaných prác Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline.

Oddelenie investičnej činnosti, územného plánovania a životného prostredia

OZNAMY

Mesto Levoča oznamuje občanom a širokej verejnosti, že v súlade s oznámeniami k ohláseniu stavebných úprav a udržiavacích prác č. SOÚ 25612/02586/19/Kor a SOÚ 23867/02385/19, vydanými Obcou Kurimany – stavebným úradom, bola prostredníctvom dodávateľa stavby Ing. Štefan Hanisko, Levoča, ukončená realizácia projektov: „Organizačné a stavebné úpravy v križovatkách ulíc Kukučínova – Probstnerova cesta a Kasárenská – Probstnerova cesta v Levoči“. Tieto projekty boli financované z rozpočtu mesta. Cieľom projektov bolo vybudovanie nových chodníkov a realizácia vodorovného a zvislého dopravného značenia na priechodoch pre chodcov.

Mesto Levoča oznamuje občanom a širokej verejnosti, že v súlade s oznámením k ohláseniu stavebných úprav a udržiavacích prác č. SOÚ 520/2019, vydaným Obcou Kurimany – stavebným úradom, v mesiaci október 2020, ukončilo prostredníctvom dodávateľa stavby GAMA stavebná firma, s.r.o., Levoča realizáciu projektu s názvom: „Rekonštrukcia fasády ZUŠ Levoča“. Projekt bol podporený z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja a z dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu Ministerstva financií Slovenskej republiky na rok 2019. Cieľom projektu bola obnova hlavnej východnej fasády, bočnej južnej uličnej fasády a zadnej západnej uličnej fasády.

Mesto Levoča oznamuje občanom a širokej verejnosti, že v súlade s rozhodnutím č. SOÚ1559/21861-123/2019/Ká, vydaným Obcou Kurimany – stavebným úradom, v mesiaci september 2020, ukončilo prostredníctvom dodávateľa stavby K&K- Systems, s.r.o. Košice, realizáciu projektu s názvom: „Rekonštrukcia Verejného osvetlenia na uliciach Probstnerova cesta, M. R. Štefánika, Levoča“. Tento projekt bol financovaný z rozpočtu mesta. Cieľom projektu bola rekonštrukcia verejného osvetlenia na uliciach Probstnerova cesta, M.R.Štefánika, s osvetlením prechodov pre chodcov.

Miroslav Jablonovský, Mesto Levoča

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mesto Levoča oznamuje občanom a verejnosti, že v súlade s oznámením k ohláseniu stavebných úprav a udržiavacích prác č. SOÚ 665/2020 zo dňa 03. 07. 2020 vydaným Obcou Kurimany – stavebným úradom, zahájilo v mesiaci október 2020, prostredníctvom zhotoviteľa diela spoločnosti R. J. R., s. r. o., Stakčínska 141, 069 01 Snina realizáciu projektu s názvom: „Rekonštrukcia strechy meštianskeho domu na Námestí Majstra Pavla č. 47 v Levoči“. Tento projekt je financovaný z dotácie zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na ochranu, obnovu a rozvoj kultúrneho dedičstva v oblasti pamiatkového fondu na rok 2020 vo výške 70 000,- eur. Mesto Levoča sa bude podieľať na spolufinancovaní projektu vo výške 94 158,79,- eur. Predpokladaný termín ukončenia projektu je december 2020.

Mesto Levoča

BLÍŽI SA TERMÍN POSLEDNEJ SPLÁTKY NA DANIACH

30.11.2020 je termín na zaplatenie 3. splátky dane z nehnuteľnosti a poplatku za komunálny odpad. Platby môžete naďalej realizovať prevodom z účtu s použitím správneho variabilného symbolu, osobne počas úradných hodín v pokladni mesta za dodržania nariadených hygienických opatrení.

Odd. finančné

POHOTOVOSTNÉ LEKÁRNE

ROZPIS SLUŽIEB NOVEMBER 2020 - OKRES LEVOČA

1. 11.	8:00 - 19:00	lekárneň Pri Košickej bráne
2. - 6. 11.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
7. - 8. 11.	8:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
9. - 13. 11.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
14. - 15. 11.	8:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
16. 11.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
17. 11.	8:00 - 19:00	lekárneň u Barborky
18. - 20. 11.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
21. - 22. 11.	8:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
23. - 27. 11.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
28. - 29. 11.	8:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
30.11.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max

Lekárneň Pri Košickej bráne (Košická ulica 22)

Lekárneň Dr. Max (Pri podkove 7)
tel. 0901 961 267

Lekárneň u Barborky (Ulica Viktora Greschika 1)
tel. 053 451 4508, 0950 740 256

Oprava nesprávnych údajov.

V Informačnom magazíne mesta Levoča v mesiaci október 2020, v článku Spoločenská rubrika sme nesprávne uviedli

Manželstvo uzavreli:

Peter Kovács a Antónia Zoričáková

Správne údaje sú:

Mgr. Peter Kovács a Ing. Antónia Zoričáková

Za uvedenú chybu sa ospravedlňujeme

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Významné životné jubileá v mesiaci
november 2020 oslávia:

91 rokov

Anna Bileková

89 rokov

Jozef Kočíš

87 rokov

Michal Ilaš, Albína Rimska,
Ing. Hana Župníková

86 rokov

Vendelín Figmik

85 rokov

MVDr. Ondrej Hanisko, Viera Šoltéssová

84 rokov

Stanislav Škultéty

82 rokov

Mária Galajdová

80 rokov

Anna Babjarová, Alžbeta Žabecká

78 rokov

Olga Kramarčíková

77 rokov

Milan Dzurňák, Alžbeta Mayerová

75 rokov

Alžbeta Süčová

70 rokov

Jozef Hric, PhDr. Jozef Labuda

**Všetkým oslávencom srdečne blahozeláme,
prajeme pevné zdravie a veľa životného
optimizmu do ďalších rokov života.**

Vitajte medzi nami:

Timea Bartková, Viktor Butvin,
Davida Kováčová, Timotej Sakáč

Manželstvo uzavreli:

Cosmin-Constantin Caraba a Jana Sedláková
Tomáš Dravecký a Pavlína Pitoňáková
Ing. Marek Jandušík a MUDr. Simona Forgáčová
Oliver Kormoš a Katarína Baníková
Ing. Peter Leibiczer a Silvia Pavlíková
Jordan Nikolov a Jana Kováčová
Jozef Pagáč a Helena Gurčíková
Bc. Juraj Regec a Veronika Bobáková
Tomáš Šveda a Bc. Slavomíra Kacejová
Miloš Vitek a Anna Chorvátová

Opustili nás:

Terézia Kotradyová, rok nar. 1930
Anna Venglarčíková, rok nar. 1931
Jozef Tuščák, rok nar. 1935
Valentín Hanisko, rok nar. 1940
Gejza Tóth, rok nar. 1940
Ján Pomikala, rok nar. 1948
Ing. Ján Vaško, rok nar. 1952
František Pollák, rok nar. 1955
Roman Polák, rok nar. 1970
Mikuláš Lopatka, rok nar. 1979

Mgr. Darina Krajňáková, oddelenie OaVP

Dokážeme viac, ako si myslíme!

Bez preháňania môžeme potvrdiť, že jesenný cykloturistický kurz je pre nás, gymnazistov, jedným z najobľúbenejších outdoorových školských podujatí. Odsledovanie priaznivého počasia patrí do kompetencie telocvikárov a keď vystihnú hoc aj krátky sled dní so stabilným jesenným počasím, bez dlhých príprav odchádzajú druháci a žiaci sexty na bicykloch do Pienin. Cesta tam a späť na dvoch kolesách, v strede deň na oddych a turistiku, trochu adrenalín pri splave Dunajca, no najmä večerné posedenia so spolužiakmi z triedy – kokteil so zaručeným úspechom.

Levoča – Toporec – Lesnica, nikdy by mi nenapadlo, že dokážem bicyklovať tolku vzdialenosť bez toho, aby som výzvu vzdala a pozerala na bicykel inak, ako z jeho sedadla. S bonusom: bez zranení a defektov.

S čím sme nepočítali

Každý nemusí vnímať okolitú prírodu pri extrémnom fyzickom preťažení a sústredení sa na výkon, ale nevidieť aspoň krátkym pohľadom krásu Pieninského národného parku sa nedalo. O Slovensku som sa dozvedela, že je ozaj veľmi krásnou krajinou, krásny kút prírody chcem určite vidieť ešte

raz a vrátiť sa do okolia Lesnice spolu s rodičmi a priateľmi. Aj môj spolužiak Števo zhodnotil, že „Slovensko je fakt krásne a nielen Tatry sú silným lákadlom pre turistov, ale oblasť Pienin a Levočských vrchov im môže smelo konkurovať.“ Krásne prírodné scenérie nás jednoducho nadchli. Oddychový deň sme venovali výstupu na Targov a raftingu na Dunajci. Aj takýto adrenalín sme si dopriali v krásnej jesennej prírode Zamaguria. Pre mňa a mojich spolužiakov to bol obrovský zážitok, trochu napätie a strach, dávky studenej vody, no najmä tímová spolupráca. Tímového ducha nášho triedneho kolektívu sme posilňovali aj večer, užili sme si dobré jedlo, pizzu od pána chatára,

saunu i bazén, kopec zábavy na izbách a až teraz vieme oceniť mix zážitkov a správne načasovanie výcvikového kurzu. V týchto dňoch by sme sa naňho nedostali, hoci počasie je ešte priaznivé. Pre aktuálne pandemické obmedzenia síce strácame každodenné súžitie v triede, ale vďaka ochotným učiteľom a našej škole sme bohatší o poznanie, že vieme ísť aj za svoje zdanlivé limity, že podpora okolia dodá silu a presvedčenie, že vysoké /aj ďaleké/ ciele sú dosiahnuteľné.

Lenka Fláková, sexta A
Gymnázium sv. Františka Assiského
Foto: N. Bajtošová

November v Múzeu špeciálneho školstva v Levoči

Milí Levočania, priatelia, návštevníci, v súvislosti s 2. vlnou COVID-19 a na základe vyhlásených opatrení prijatých Ústredným krízovým štábom SR a našim zriaďovateľom Centrom vedecko-technických informácií SR v Bratislave, Múzeum špeciálneho školstva v Levoči pristúpilo k upravenému režimu fungovania, a to v termíne od 15. októbra až do odvolania.

Počet návštevníkov - jednotlivcov na jeden vstup je 5 osôb vrátane detí a lektora. V prípade jednej, viacpočetnej rodiny je počet osôb prípustný až do 8 osôb. Prehliadka stálej expozície trvá 45 minút, vstupy sú každých 90 minút. Medzi jednotlivými vstupmi prebieha nevyhnutná dezinfekcia priestorov.

13. novembra si pripomíname Medzinárodný deň nevidiacich, sviatok na počesť Valentina Haüya (nar. 13. 11. 1745), zakladateľa systematického vzdelávania nevidiacich v Európe. Haüy, francúzsky osvietenec, založil prvú školu pre nevidiacich v Paríži – Kráľovský inštitút pre mladých slepcov, ktorú neskôr navštevoval aj samotný Louis Braille – autor Braillovej abecedy. Medzinárodný deň nevidiacich, ktorý oslavujeme na výročie narodenia V. Haüya, si pripomínajú nevidiaci celého sveta už od roku 1946.

Pri tejto príležitosti bude v múzeu, počas celého novembra, prebiehať edukatívno-zážitkový program s názvom **Braillovo písmo, ako ho nepo-**

známe.

V prípade akýchkoľvek otázok, ale aj prípadných rezervácií na ponúkaný múzejný program nás môžete kontaktovať telefonicky alebo mailom.

- telefonicky: +421 53 451 28 63, +421 918 625 285
- mailom: mss.levoca@gmail.com

Od 1. októbra nás môžete navštíviť v pracovných dňoch, v čase od 9.00 do 16.30 hod. Vstupy na prehliadku stálej expozície, ale aj edukatívny program sú o 9:00, 10:30, 12:00, 13:30, 15:00 hod.

Kolektív Múzea špeciálneho školstva v Levoči, CVTISR

BRAILLOVO PÍSMO, AKO HO NEPOZNÁME

SVET NEVIDIACICH A SLABOZRAKÝCH

Predstavíme vám historické, ale aj moderné učebné pomôcky, ktoré nevidiaci používali v minulosti, ale aj také, ktoré používajú dnes. Ďalej, ako sa nevidiaci učia čítať Braillovo písmo, ako sa pohybujú a orientujú v neznámom priestore pomocou slepeckej bielej palice. Oboznámime vás s významnými osobnosťami, akými sú Louis Braille či Valentin Haüy. Tešiť sa môžete na množstvo zážitkových aktivít, ktoré máme pripravené pre rôzne vekové skupiny, od predškolákov až po študentov vysokých škôl.

Trvanie programu: 45 minút

Cieľová skupina: žiaci MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, ale aj rodiny s deťmi vo veku od 5 rokov

msslevoca.sk/ucime-sa-v-muzeu

Kultúra v čase pandémie

web: msks.levoca.sk
 Instagram: [kulturavlevoci](https://www.instagram.com/kulturavlevoci)
 FB: [facebook.com/kulturavlevoci](https://www.facebook.com/kulturavlevoci)
 e-mail: msks@levoca.sk
 Tel.: 053/451 2522

Na tomto mieste sa pôvodne mali nachádzať 4 farebné strany plné pozvánok na rôzne kultúrne podujatia. Pripravovali sme pre vás festival Starodávnej muziky, nové výstavy, koncerty, divadelné predstavenia, premietania premiér v našom kine, klubové stretnutia.

S mnohými z vás by sme sa stretli osobne – napríklad pri kúpe vstupeniek na obľúbené Džabi, alebo priamo na konkrétnych podujatiach, kde stojíme v úzadí a snažíme sa o čo najkvalitnejšiu prípravu a realizáciu podujatia, či životne dôležitej udalosti (stužková slávnosť, svadobná hostina...). A boli by vás tisíce (priemerný počet divákov len na spomínané Džabi sa pohybuje v rozmedzí dvoch až troch tisíc). Ako však všetci dobre vieme, situácia nám to neumožňuje. A hoci našťastie doslovne neplatí Cicerovo „Inter arma silent Musae“ (Keď rinčia zbrane, mlčia múzy), čiastočnú paralelu so zúrením vírusu tu nájsť

možno. Pretože akokoľvek priaznivo by múzy pôsobili na umelcov a tí by i v čase pandémie teoreticky mohli tvoriť, väčšina z nich svoje dielo považuje za ukončené až vtedy, keď je predvedené publiku. Bez publika je kultúra v mimoriadne ťažkej situácii.

Pri prvej vlne korona krízy sme i my – ako ostatní – stáli pred otázkou ako sa so situáciou vysporiadať a napriek opatreniam ju priniesť divákovi. Čiastočne sme kapacitne upravili účasť na podujatiach,

penikli do online priestoru, čo však umožnilo iba obmedzenú participáciu na umeleckom zážitku. My na „kultúre“ v Levoči sme totiž presvedčení, že pravý umelecký zážitok netvorí iba konkrétne umelecké vystúpenie, ale jeho autenticitu dotvára i atmosféra priestoru, farby, vône, zvuky a predovšetkým ľudia... Pretože kultúru robia ľudia. Snažili sme sa čo najviac podujatí realizovať v exteriéroch, kde bolo ohrozenie nákazou vírusom COVID-19 zminimalizované. Podarilo sa nám takto pripraviť do toho času nerealizované formáty, akými boli napr. Pochod rozprávkových postavičiek z lesa mestom na MDD (z ktorého reportáž bola dokonca odvysielaná v hlavnom spravodajstve RTVS), Piknik v parku, Tajomný les, či Tajomné sochy. Zrealizovali sme výstavy v Galérii mesta Levoča, vrátane výstavy levočského fotografa Petra

Župníka, ktorá stále trvá a bude sa zrejme predlžovať až do konca tohto roka. Podarilo sa nám taktiež pripomenúť si návštevu sv. otca Jána Pavla II. v našom meste exteriérovou výstavou v severnom parku, kde sme realizovali i ďalšie, rozsahovo menšie kultúrne podujatia. Premietali sme v átriu divadla v rámci letného kina, i v Kine Úsmev – a síce v obmedzenom režime, ale s novými, pre diváka výhodnejšími podmienkami (premietame už pri účasti jediného diváka). Reštartovali sme činnosť filmového klubu v rámci ktorého prebehlo niekoľko divácky úspešných premietaní. Spolu s partnermi sme zrealizovali Beh na vežu. Je zjavné, že tieto podujatia rozsahovo nemohli nahradiť náš najväčší letný festival – Tajomnú Levoču, no prispôbiť sa situácii sme museli i my.

Prítomnosť poukazuje na potrebu zamerať sa i v budúcnosti na podujatia rozsahovo menšieho, no hodnotovo a zážitkovo vyššieho formátu. Kým počas prvej vlny sme sa zamerali na realizáciu menších podujatí a v rámci správy budov na hĺbkovú údržbu, drobnejšie opravy a revízie, v tomto kritickom období naša snaha smeruje

predovšetkým k nadobudnutiu externých finančných prostriedkov z rôznych grantov a dotácií. Zapájame sa do celoslovenských aktivít súvisiacich so záchranou kultúry, aktívne napr. prostredníctvom Asociácie kultúrnych inštitúcií Slovenska (AKIS). Pomôcť nám môžete však i Vy, napríklad nevrátením zakúpenej vstupenky, či finančnou podporou na transparentný účet mesta (IBAN: SK45 0900 0000 0051 7103 2915) s poznámkou, že chcete podporiť práve nás. V ostatnom období nás okrem korona vírusu totiž ohrozujú i pretrvávajúce dažde a s najväčšou pravdepodobnosťou budeme nútení realizovať opravy pretekajúceho átria v budove kina, kde – ako je už u nás zvykom – sa budeme snažiť urobiť z núdze cnosť a momentálne nie veľmi atraktívne priestory šatní kina sa pokúsime čo najefektívnejšie skultivovať a následne využívať na podujatia klubového charakteru.

Tak, aby keď táto i pre kultúru nepriaznivá situácia pominie, sme boli plne pripravení na návrat divákov do našich

priestorov. Pretože i keď je v súčasnosti takmer pravidlom umiestňovať kultúrny sektor na okraj spoločenského a ekonomického systému, všetci vieme, že iba kultúra dokáže pozdvihnúť ducha a človek nie je iba chlebom živý.

Veľa zdravia a do skorého videnia

Zuzana Kamenická
riaditeľka MsKS

Vážení čitatelia, v súvislosti so súčasnou zdravotnou situáciou vás prosíme o dodržiavanie týchto podmienok: Do budovy knižnice je vstup povolený len osobám, ktoré nejavia žiadne znaky respiračného ochorenia, či iných symptómov ochorenia COVID 19, nie sú v karanténe, ani nenavštívili rizikovú oblasť za posledných štrnásť dní. Každá osoba vstupujúca do budovy knižnice je povinná mať prekryté horné a dolné dýchacie cesty. Výnimku majú len osoby uvedené v nariadeniach ÚVZ SR. Pred vstupom do knižnice je návštevník povinný použiť pripravenú dezinfekciu a dodržiavať určené rozostupy. Súčasne vás prosíme, aby ste sa pri návšteve knižnice riadili podľa usmernení knižníkov.

Pre aktuálne informácie sledujte našu webovú stránku a sociálne siete.

Naším čitateľom v tomto čase odporúčame obmedziť návštevu knižnice na nevyhnutný čas, preto si knihy môžete objednať alebo rezervovať vopred

- prostredníctvom online katalógu na stránke levoca.dawinci.sk po prihlásení do Vášho čitateľského konta
- na mailovej adrese: objednavky@kniznicalevoca.sk
- cez správu na našej facebookovej stránke
- telefonicky

S výberom kníh vám radi pomôžeme. Pripravenú objednávku si môžete vyzdvihnúť na nasledujúci pracovný deň. Žiadosti o medziknižničnú výpožičnú službu (MVS) a rešeršné služby budeme vybavovať prostredníctvom mailovej komunikácie na adrese naucne@kniznicalevoca.sk alebo telefonicky.

Ak sa nachádzate v karanténe alebo máte akékoľvek príznaky respiračného ochorenia, môžete si výpožičky predĺžiť prostredníctvom online katalógu, telefonicky alebo na našej mailovej adrese. Počas prípadného opätovného zatvorenia knižnice bude generovanie upomienok automaticky pozastavené pre všetkých čitateľov.

Zároveň vám oznamujeme, že v zmysle platných nariadení sa plánované podujatia a aktivity v knižnici konať nemôžu a z tohto dôvodu program neuvádzame.

PROJEKT KRAJINA KNÍH

V roku 2020 začala naša knižnica vďaka finančnej podpore FPU realizovať projekt Krajina kníh, ktorého cieľom je v prvom rade podnietiť záujem detí a mládeže o literatúru a čítanie. Veríme, že pozitívny vzťah k literatúre a budovanie čitateľskej gramotnosti pomôžu deťom v ich ďalšom vzdelávaní, formovaní ich osobnosti, porozumení iným ľuďom

i samým sebe. Prostredníctvom živých stretnutí s autormi chceme deťom priblížiť súčasnú literatúru a jej tvorcov, umožniť im nazrieť do zákulisia tvorby spisovateľov a do procesu vzniku kníh. Napriek zložitej situácii spôsobenej pandemiou sa nám v priaznivých mesiacoch podarilo zorganizovať viacero besied pre žiakov ZŠ i verejnosť. Navštívila nás spisovateľka a prekladateľka Mária Štefánková, spisovateľka Zuzana Mojžišová, Toňa Revajová, hudobníci a spisovatelia Peter Opet a Branislav Jobus a autorka projektu Slovensko – Krajina plná tajomstiev Lenka Šingovská. V rámci tohto projektu organizujeme aj naše pravidelné Čítania v pyžamkách a letné stretnutia pre deti, ktorými sa zapájame do celoslovenského projektu Prečítané leto. Toto leto bolo v knižnici opäť plné čítania, hier a tvorivých aktivít a my sme nesmierne radi, že sme sa mohli opäť stretávať s našimi malými čitateľmi, ich rodičmi i starými rodičmi, budovať nielen lásku ku knihám, ale aj nové priateľstvá.

Veríme, že naše stretnutia s literatúrou a ich tvorcami budeme môcť čoskoro obnoviť a vydať sa tak spoločne do krajiny kníh.

Projekt Krajina kníh z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia sumou 1800€.

Beletria

Allende, Isabel: Dom duchov
 Cabala, Lukáš: Satori v Trenčíne
 Canneti, Elias: Zaslepenie
 Cardoso, Dulce Maria: Návrat
 Cicarelli, Kristen: Nebeská tkáčka
 Ellory, Anna: Pokusné kráľičky
 Grann, David: Vrahovia mesiaca kvetov
 Higginbotham, Adam: Polnoc v Černobyli
 Kay, Adam: Bude to bolieť
 Kessel, Joseph: Muž so zázračnými rukami
 Martin, Charles: Dlhá cesta domov
 Moczarski, Kazimierz: Rozhovory s katom
 Porter, Max: Lanny
 Tokarczuk, Olga: Stratená duša

Romány pre ženy

Balogh, Mary: Tichá melódia
 Barenbaum, Rachel: Tajomstvo hviezd
 Baťová, Lucia: Poučená životom
 Beňová, Emily D.: Pravá tvár lásky
 Hughes, Kathryn: Posledný sľub
 Hunter, Kristi Ann: Odvážna dáma
 Janská, Karina: Uväznená v manželstve
 Keeland, Vi: Nahá pravda
 Kuniková, Katarína: Láska dvoch svetov
 Norton, Sheila: Veterinár z Hope Green
 Riversová, Francine: A zaznel šofar
 Steel, Danielle: V nemilosti

Detektívky a trilery

Ahnheim, Stefan: X spôsobov, ako zomrieť
 Beniczky, Vojtech: Stopy v snehu
 Červenák Juraj: Anjel v podsvetí
 Danajová, Veronika: Aj smrť má srdce
 Harris, Robert: Vaterland – Víťazná ríša

Hoover, Colleen: Verity
 Christie, Agatha: Smutný cyprus
 Jurík, Martin: Čierny
 Neuheus, Nele: Deň matiek
 Ondrioná, Ivana: Prázdne duše
 Watt, Holly: Ľudské safari

Náučná literatúra pre deti a mládež

Hollmann, Peter: Mój škrečok a ja
 Kolektív autorov: Billie Eilish – 100% neoficiálna
 Kučera, Matúš: Slovensko v dobách stredovekých pre deti
 Mason, Conrad: Nazrite do vnútra lodí
 Spišáková, Viera: Slovenčinárske fínty
 Williams, Rachel: Špomal' a kochaj sa

Literatúra pre deti a mládež

Baptiste, Tracey: Minecraft – Havária
 Cantini, Barbara: Mortina 1-4
 Dahle, Gro: Tajomstvo tety Ringloty
 Daynes, Katie: Prečo si musím čistiť zuby?
 Elston, Ashley: Mojich 10 rande naslepo
 Fleming, Lucy: Ela a jej zázračné svetlo
 Hughes, Ted: Kráska a zviera
 Chapman, Linda: Hviezdni priatelia 1-3
 Kolektív autorov: Malý nočník, malé hovienka
 Kozłowska, Katarzyna: Miško a Brumko idú do škôlky
 Rayman, Juraj: Náš brat Hlavička
 Skalová, Alžbeta: Gabko v škôlke
 Ungerer, Tomi: Kriktor
 Woodsová, Matilda: Chlapec, vtáčik & truhlár
 Zednikovičová, Lucia: Ako sa stal Gusto pilotom

Náučná literatúra pre dospelých

Applebaum, Anne: Súmrak demokracie

Artz, Vojto; Grigová, Lucia: Do poslednej omrvinky
 Červený, Michal; Sedliak, Michal: Telo v 21. storočí
 Freud, Sigmund: Přednášky k úvodu do psychoanalýzy
 Ganeri, Anita: Příběhy hviezd
 Grofčík, Marián: Ako si nechať ukradnúť auto v Teheráne
 Kolektív autorov: Včely
 Kolektív autorov: Veľké myšlienky - Filozofia
 Mihál, Jozef: Dôchodky – Ako získať čo najlepšiu penziu
 Okoličáková, Lucia: Moderní nordic walking
 Perry, Philippa: Toto mali čítať naši rodičia
 Reid, Anna: Leningrad
 Rogers, Carl R.; Freiberg, H. Jerome: Sloboda učiť sa
 Rugirangoga, Ubald: Odpustenie oslobodzuje
 Salfellner, Harald: Španielska chřipka
 Schaab, Sylvia: Jde to i bez plastů
 Smetáčková, Irena: Učitelské vyhoření
 Woolf, Alex: Dejiny sveta od praveku po súčasnosť
 Worrol, Jane; Houghton, Peter: Hry z lesnej škol(ičky)

..a veľa ďalších! Kompletný zoznam noviniek nájdete na našej web stránke:

kniznicalevoca.sk

u. fond na podporu umenia

Nákup kníh z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Pernikári a medovníkári v Levoči

Včelárstvo a chov včiel sa rozšírilo na Slovensku v 17. storočí. Úle, vyhotovené podľa vlastných umeleckých predstáv a estetického cítenia, mali vo svojich záhradách nielen včelári, ale aj zemaná, mešťania, farári, rehtori a dokonca aj učítelia.

Med bol základnou surovinou pre majstrov medovníkárov. Tí levočskí boli vychýrení v okolí ako majstri svojho remesla. Recept na kvalitný medovník bol tajomstvom každého cechu. Presný pomer korenín, od anízu, badiánu až po voňavé klinčeky, si z otcov na synov odovzdávali po generácie. Medovníkári kupovali med v medových plástoch. Preto výsadou, ktorú títo majstri mali, bola okrem pečenia perníkov a medovníkov, aj výroba sviec a varenie tzv. medovca- teda medového piva. V Levoči sa s týmto medovým pivom, okrem konzumácie, aj obchodovalo. Exportovali ho najmä do Haliče a Ruska. Zisk z tohto obchodu predstavoval v 18. storočí 20 000 forintov ročne.

Pri vytáčaní medu sa z voštín v medometoch nedal získať všetok med. Preto ich remeselníci namáčali do vody. Do osladenej medovej vody pridali múku a rôzne prísady. Vzniklo tak cesto, z ktorého sa nepiekol medovník, ale perník.

medového cesta stalo v mnohých domácnostiach súčasťou vianočnej tradície.

Dobrý recept však bol stále iba polovicou úspechu. Veľmi dôležitý bol aj postup pri príprave medovníkov. Tuhé cesto zrelo až niekoľko rokov natlačené v drevených kadiach. Každý medovníkár mal pripravených viacero kadií s medovníkovým cestom. Ak bolo cesto vyzreté, tovariši ho prácne spracovávali a vtlačali do kvalitných medovníkových foriem z tvrdého dreva tak, aby vyplnili aj tie najmenšie zárezy.

Medovníkové formy boli malými umeleckými dielami. Často boli zdobené figurálnymi alebo rastlinnými motívami, vždy s prihliadnutím aj na tie najjemnejšie detaily. Niektorí perníkári si tieto formy nechali vyrobiť u majstrov rezbárov, iní si ich vyrábali sami. Pre získanie postavenia Majstra táto rezbárska zručnosť nebola podmienkou. V tomto sme-

Ten našiel svoje uplatnenie v mnohých meštianskych aj chudobnejších kuchyniach. Strúhal sa na kaše, do mäsitých omáčok, polievok a koláčov. V priebehu viacerých rokov sa technický postup pri ich výrobe zmenil. Aj dnes sa vykrajovanie formičkami z vyvalkaného

re vynikli levočskí cechmajstri Wilhelm Kalix a Albert Spengel. Spengel bol zároveň aj posledným majstrom tohto druhu v Levoči. O ich nespornom talente svedčia aj formy uložené v zbierkovom fonde Spišského múzea. Iba v dvoch prípadoch možno s istotou rozoznať iniciály Alberta Spengela, ale rukopis rezby niektorých ďalších svedčí o tom, že ich pôvod možno hľadať v jeho dielni.

Pečenie prvých medovníkov je doložené už v 14. storočí. Možno vďaka svojej chuti a trvanlivosti sa medovníky a perníky v krátkej dobe stali neodmysliteľnou súčasťou trhov, jarmokov a púť vo viacerých európskych krajinách. Umenie výroby medovníkov prerástlo až do vzniku prvého remeselného cechu, v Norimbergu v Nemecku roku 1530. V našich podmienkach sa za najstarší medovníkársky cech považuje cech, ktorý vznikol v roku 1619 v Bratislave. K nemu spočiatku patrili aj levočskí perníkari. V roku 1735 sa ich počet pravdepodobne stal dostatočným na to, aby sa osamostatnili a tak od tohto roku vystupuje Levočský medovníkársky cech ako samostatný subjekt. Cech okrem Levočanov združoval aj remeselníkov z veľkej časti východného a stredného Slovenska, Zakarpatskej Ukrajiny, severného Maďarska, najmä zo Spišského Podhradia, Spišskej Novej Vsi, Spišskej Soboty, Kežmarku, Gelnicce, Rožňavy, Rimavskej Soboty, Sabínova, Prešova, Bardejova, Debrecína, Miškolca, Tokaja a Užhorodu.

Nárast významu levočského cechu súvisí aj s dobrou príležitosťou pre ponuku a predaj perníkov a medovníkov. Takýmito miestami boli najmä týždenné a výročné jarmoky. Podľa súpisu privilégii na konanie jarmokov z roku 1854, sa v Levoči konali 4 jarmoky. V prvý piatok po Novom roku, v piatok v týždni Judica alebo Smrtnéj nedele, na sviatok Navštívenia P. Márie a v piatok v týždni Gála. Najviac navštevovaný bol trh konaný v Levoči 1. a 2. júla. Ten súvisel s púťou, ktorá sa v Levoči každoročne konala. Pre zaujímavosť sa v roku 1908 na ňom zúčastnilo až 12 perníkarov popri iných remeselníkoch.

Mgr. Zuzana Demčáková,
kurátorka Spišského múzea
v Levoči

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
MÚZEUM
SPIŠSKÉ
MÚZEUM
V LEVOČI

NOVEMBER 2020

AKTUÁLNE VÝSTAVY

LEUCHA 1249 – LEUTSCHA 1400
VÝSTAVNÁ SIŇ, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA 40, LEVOČA
VÝSTAVA TRVÁ DO 6. 11. 2020

STÁLE EXPOZÍCIE

DOM MAJSTRA PAVLA
NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA 20, LEVOČA

HISTORICKÁ RADNICA
NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA 2, LEVOČA

SPIŠSKÝ HRAD

PRÍBEHY Z REGÁLOV
VÝSTAVNÁ SIŇ, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA 40, LEVOČA

OTVORENÉ DENNE
OD 9:00 DO 17:00

**O AKTUÁLNOM OTVORENÍ HRADU
SA INFORMUJTE NA:**
053/4541336 alebo 053/4512786

OTVORENÉ DENNE
OD 9:00 DO 17:00
POSLEDNÝ VSTUP
16:00

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ
 NÁM. MAJSTRA PAVLA 40, 054 01 LEVOČA, TEL.: 053/4512786, INFO@SPISSKEMUZEUM.COM, WWW.SPISSKEMUZEUM.COM, WWW.SNM.SK
 6 X 1986 - KUCHYNSKÁ KREDENCA - L. T. PIRSZT III. E.
 MEDIÁLNI PARTNERI:

Udialo sa ...

AJ GJFR PODPORILO PROJEKT REGIÓN IT RIEŠENÍ

Vďaka PSK a firme Unicorn sme sa v priebehu školského roka 2019/20 mali možnosť zapojiť do programu Región IT riešení, ktorého cieľom bolo nájsť talentovaných žiakov, ktorí majú záujem o IT oblasť. Naším cieľom bolo vytvoriť redakčný systém školy. Už od začiatkovej spolupráce naše aktivity v tíme manažoval technický líder z Unicornu.

V projekte začínalo 56 žiakov z 10 stredných škôl a do úspešného konca dorazilo len 6 škôl s polovičným počtom žiakov. Medzi tými, ktorí vytrvali a zvládli túto náročnú úlohu boli aj žiaci Gymnázia J. Francisciho-Rimavského v Levoči - Michal Gally a Šimon Gavula.

Ako prebiehala naša spolupráca s IT firmou? V septembri sme sa zúčastnili školenia, kde sme sa zoznámili s Unicorn Application Framework a vytvorili jednoduchú CRUD aplikáciu. Počas plánovacej

fázy sme analyzovali aplikáciu, navrhli sme schému na vytvorenie článku, uloženie článku do databázy a jeho následné načítanie na stránku spolu s navrhnutím jej grafiky. Na vytvorenie aplikácie sme použili NodeJS ako backend programovací jazyk, MongoDB ako databázu a ReactJS na frontend aplikácie. Spravili sme backend redakčného systému, kde sa najprv zvaliduje obsah článku, overí sa, či je správny dátum, vytvorí sa log report a článok sa uloží do databázy. Rovnako sme postupovali pri vytvorení ďalších metód, napríklad na úpravu článku, zmazanie článku, alebo vypísanie článku.

Radi by sme sa poďakovali Prešovskému samosprávnemu kraju, ktorý do vzdelávacieho programu vstúpil ako prvý kraj na Slovensku, za možnosť participovať na tomto projekte a tým podporovať zručnosti žiakov v oblasti výroby softvérových riešení.

**Gymnázium
J. Francisciho-Rimavského**

FAREBNÝ TÝŽDEŇ ZDRAVIA

Prvé októbrové dni už tradične patria medzi dni, ktoré venujeme nášmu zdraviu o čosi viac – intenzívnejšie.

Nevynechali sme ani tento október, síce v obmedzenej forme, ale predsa. V týždni od 5.10.2020 do 9.10.2020 sme sa všetci žiaci školy vybrali do farebného sveta zdravia. Prvý stupeň si rozdelil týždeň na rôzne témy. Pondelok bol zelený – zameraný na ovocie a zeleninu. Utorok znel tak trochu vtipne – prdkavý deň, ktorému dominovali strukoviny. Streda bola mliečna alebo biela, štvrtok bol celý žltý a symbolizoval deň bez stresu. Už tradičný piatok sa niesol v znamení srdiečka, ktoré toľko potrebujeme pre život a fungovanie celého nášho tela.

Žiaci druhého stupňa dostali v tomto týždni dôležitú úlohu: priniesť čo najväčšie množstvo zdravej výživy na desiatu. Darilo sa a najaktívnejšie sa zapojili triedy 5.B a 5.C. V piatok, 9. októbra, sa uskutočnil Projektový deň zdravej výživy. Počas 4. a 5. vyučovacej hodiny si všetci žiaci v triedach pripravili maskota zdravej výživy a vypracovali pracovný list o zdravých potravinách a pozreli zaujímavé videá o zdravej výžive. Najvyšší počet bodov za maskota získali triedy 5. C a 6. B, za pracovný list triedy 5.A a 8.A. Celkovým víťazom tohoto týždňa sa stala 5.C trieda, za čo si zaslúži aj veľké poďakovanie a odmenu.

Celý týždeň sa aj napriek preventívnym protiepidemickým opatreniam mal veľký úspech a žiaci si odniesli zaujímavé zážitky a poznatky zo zdravého životného štýlu.

**Učiteľia a žiaci ZŠ,
G. Haina 37, Levoča**

V Levoči je stále viac cieľavedomých mladých ľudí, ktorí sa rozvíjajú a pomáhajú rozvoju celého okresu

Trinášť bronzových, dvanásť strieborných a PRVÝ zlatý držiteľ Medzinárodnej ceny vojvodu z Edinburghu (DofE) sú dôkazom, že aj v našom okrese je veľa mladých ľudí, ktorí sa chcú stále zlepšovať.

Nacvičiť tanečnú choreografiu, vytvoriť oddychovú zónu pre spolužiakov, či byť zodpovedný za skupinu svojich zverencov, nacvičiť kultúrny program s deťmi, zahrať obľúbenú pieseň na gitare, absolvovať 1-2-3-4 dni a noci v neznámom prostredí lesov a hôr bez moderných komunikačných prostriedkov sa môže zdať niekomu jednoduché. Ale nájsť si čas a odhodlanie popri školských a iných mimoškolských aktivitách chce pevnú organizáciu času, vytrvalosť a mnoho odriekania. Posledným dofákom, ako ich nazývame, vstúpila do plnenia stanovených cieľov aj karanténa. Odznak a certifikát o úspešnom splnení stanovených cieľov je dôkazom, že sa nevzdali.

Lukáš Bajtoš, čerstvý absolvent GSFA a prvý levočský držiteľ zlatej ceny:

„V programe DofE som pracoval 4 roky. Absolvoval som všetky úrovne, od bronzovej až po zlatú. Mnohokrát som to chcel vzdať. Našťastie som viackrát **prekonal svoju lenivosť!** Naučil som sa o sebe mnoho nových vecí, zistil som, že moje fyzické a psychické limity sú omnoho vyššie, spoznal som nových ľudí. V neposlednom rade som **sa utvrdil v tom, čo chcem v budúcnosti robiť.** V zlatej úrovni v oblasti talentu som sa venoval farmárčeniu. Viem šoférovať a obsluhovať rôzne poľnohospodárske stroje, v celoslovenskom kole Stredoškolskej odbornej činnosti (2019) som

predstavil novú metódu pestovania strukovín a umiestnil som sa na 6. mieste. Napriek všetkým ťažkostiam, ktoré poľnohospodárska práca prináša, túžim byť jedným z nich. Veď aj moja prvá veta, ktorú som dokázal bez chyby ako prváčik napísať, bola „Chcem byť poľnohospodárom!“. Obdivujem túto prácu, naučil som sa, že farmári vidia svet inými očami. Oni chápu jednotu medzi nebom, človekom a zemou. Najviac ma o tom už dlhé roky presviedča môj otec, ktorý je zároveň mojím vzorom. Je to povolanie, ktoré chcem mať aj ja.“

“Ocenenie DofE vnímam ako punc kvality. Certifikát, ktorý môže mladým ľuďom naozaj pomôcť pri ďalšom uplatnení v živote”

M. Majerský, predseda Prešovského samosprávneho kraja

Mladí ľudia sa do programu zapájajú dobrovoľne, prostredníctvom licencovaných Miestnych centier DofE na Slovensku. V Levoči máme tri centrá, najstaršie je pri Gymnáziu sv. F. Assiského, ďalšie fungujú pri Gymnáziu J.F. Rimavského a Strednej odbornej škole pedagogickej v Levoči. Program preukázateľne podporuje mladých ľudí na ich ceste, pretože rozvíjajú svoj ta-

lent, športové zdatnosti, dobrovoľne pomáhajú vo svojom okolí a absolvujú dobrodružnú expedíciu. Na najvyššej úrovni, zlatej, ich čaká aj rezidenčný projekt. www.dofe.sk

„Vytrvalosť je jedným z najlepších predpokladov úspechu!”

Z. Čaputová, prezidentka Slovenskej republiky

Chceme motivovať všetky skupiny mladých ľudí vo veku 14 – 24 rokov na sebe komplexne pracovať. Sprostredkovaním overeného vzdelávacieho programu chceme mať trvalý dopad na mladých ľudí a ich praktické zručnosti, spoločenskú zodpovednosť a šancu uspieť v živote, vyzbrojiť generáciu sebaavedomých mladých ľudí zodpovedných za seba a svoje okolie. Lepší mladý človek je úspechom nielen pre seba, ale aj pre celé Slovensko.

Z dôvodu vysokého rizika nákazy ochorením COVID-19 boli všetky DofE ceremónie v roku 2020 presunuté do ONLINE podoby. Online ceremónia sa uskutočnila v pondelok 26. októbra 2020.

Sebastián Šupol, držiteľ striebornej ceny

EVANGELICKÁ CIRKEV
AUGSBURSKÉHO VYZNANIA

Biblické slovo na mesiac november
2020

Tak aj vy podobne vynaložte všetko úsilie a pridávajte ku viere cnosť, k cnosti známosť, k známosti zdržanlivosť, k zdržanlivosti trpezlivosť, k trpezlivosti pobožnosť, k pobožnosti milovanie bratstva a k milovaniu bratstva lásku.

2 Petra 1,5-7

Služby Božie: Evanjelický kostol na námestí **o 8:30 hod**

1. 11. 2020

21. nedeľa po Svätej Trojici

8. 11. 2020

Tretia nedeľa pred koncom cirkevného roka

15. 11. 2020

Predposledná nedeľa pred koncom cirkevného roka

22. 11. 2020

Posledná nedeľa v cirkevnom roku - pamiatka zosnulých

Konfirmačná príprava: v utorok o 16.00 hodine, zborová miestnosť na fare.

Biblické hodiny dospelých: v utorok o 17.00 hod., zborová miestnosť na fare /počas pandémie sa nekonajú/

Na základe rozhodnutia štátnych úradov sa počas zákazu nebudú konať služby Božie v kostole. Služby Božie sa budú vysielat' každú druhú nedeľu o desiatej hodine na TV Levoča.

Pastorálne návštevy a Večera Pánova v domácnosti:
na požiadanie tel: 0917 771 758
alebo 0918 828 399 administrátor zboru Mgr. Jaroslav Matys
Mailom na: faralevoca@gmail.com
WEB: ecavle.sk

Spomienky a poďakovania

„Odišla si tiško, niet Ťa medzi nami.
V našich srdciach žiješ spomienkami.“

Angela Lesňáková

Dňa 15.11.2020 uplynie rok, kedy nás navždy opustila moja drahá mamka, naša babka a prababka Angela Lesňáková. Tí, ktorí ste ju poznali a mali radi, prosím, venujte jej spolu s nami modlitbu a tichú spomienku.

S láskou, vďakou a úctou spomínajú dcéra Mária, zať Ján,
vnučky Andrea a Patrícia s rodinami.

„Za všetku lásku a starostlivosť Tvoju,
čo s vďakou dnes Ťi môžem dať...?
Hrst' krásnych kvetov na pozdrav,
a s modlitbou na perách na Ťeba spomínať.“

Ing. Ján Vaško

Úprimne chceme poďakovať mons. Prof. Františkovi Dluhošovi, PhD. za obetavosť a duchovnú posilu v chorobe, za dôstojnú rozlúčku a pohrebné obrady.

Ďakujeme i sestričkám z Ados Charitas za ich obetavú starostlivosť a opateru v chorobe.

Ďakujeme taktiež rodine, priateľom, známym za účasť na poslednej rozlúčke, prejavy sústrasti a kvetinové dary.

Manželka, vnuk Lukáš a ostatná smútiaca rodina.

„Odišiel si bez rozlúčky, čo nikto nečakal.
Už len kytíčku Ťi na hrob môžeme dať,
modlitbu tichú odriekať a s láskou spomínať.“

Ján Škultéty

Dňa 03. novembra uplynie rok, čo nás opustil náš otec Ján Škultéty.

S láskou a úctou spomínajú syn Dávid a dcéra Bibiana.

„Tó, že rana zahojí,
je len klamné zdanie.
V srdci nám bolesť zostala
a tiché spomínanie.“

Marián Repák

Dňa 25.11.2020 si pripomenieme 2. výročie, kedy nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a starý otec Marián Repák. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú spomienku.

S láskou a úctou spomína manželka, syn a dcéry s rodinami.

Ondrej Janus

Dňa 7. novembra 2020 uplynulo 15 rokov, čo nás navždy opustil môj milovaný manžel, náš otec Ondrej Janus.

Kto ťa poznal, spomenie si. Kto ťa mal rád, nech nezabudne. Žiješ v srdciach tých, ktorí Ťa milovali.

Manželka Veronika, synovia Pavol a Ondrej s rodinami.

„Ten, kto Ťa poznal, spomenie si,
ten kto Ťa mal rád, nezabudol.“

Viktor Durst

Dňa 11. novembra 2020 uplynie 10 rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a dedko.

Kto ho poznal, venujte mu, prosím, spolu s nami tichú spomienku a modlitbu.

S láskou, vďakou a úctou v srdciach
spomína manželka, syn a dcéra s rodinami.

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV

**V nedeľu ráno o 8.00 bude svätá omša z Baziliky sv. Jakuba
prenášaná levočskou televíziou.**

**Slovenskí biskupi udelili všeobecný dišpenz od povinnej účasti
na nedeľných bohoslužbách.**

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV
FARNOSŤ LEVOČA

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV

Bohoslužobný program na mesiac november 2020.

Sväté liturgie v týždni:

pondelok, streda,
štvrtok,
piatok 16:30
utorok, sobota 07:30

Svätá liturgia v nedeľu:

09:30
10:30

Sviatky v mesiaci november:

08.11. – nedeľa

– zhromaždenie k archanjelovi Michalovi

21.11. – sobota

– uvedenie Bohorodičky do chrámu

22.11. – nedeľa

– nedeľa Krista Kráľa, pripomenieme si prvé výročie posviacky cerkvi

30.11. – pondelok

– sv. apoštol Andrej

**Dňa 15.11. začína „Filipovka“,
pôst pred sviatkom Narodenia Ježiša Krista.**

Vzhľadom k aktuálnej celospoločenskej situácii ohľadom ochorenia Covid - 19 sa až do odvolania budú božské sväté liturgie v chráme sláviť v počte max. 6 osôb v chráme vrátane kňaza a posluhujúcich. Nedeľná božská svätá liturgia bude v tomto čase slávená o 10:00 hod. a bude vysielaná na sociálnych sieťach a v TV Levoča.

Gréckokatolícky farský úrad,
Potočná 6, 054 01 Levoča,
www.grkatle.sk
tel.: 053 – 451 34 36

VIMADA

Oprava odevov

Aranžovanie vencov

Ul. Námestie Majstra
Pavla 29/29

054 01 Levoča

Tel. č.: 0948 797 713

Náš vdp. dekan Štefan Klubert

Vdp. Štefan Klubert prišiel do Levoče 25. marca 1953, mladý, 33-ročný, ale už poznačený vtedajšími politickými represáliami, s bohatými životnými skúsenosťami. S Levočou sa zoznamoval prechádzkami po uličkách, námestím s fotoaparátom na krku. Pozornosť upútal svojou dôstojnou chôdzou, úctivým pozdravom i dobrou fyzickou kondíciou. Fara počas jeho pôsobenia bola vždy prístupná, otvorená. Mohli ste tam prísť v hociktorom čase, vždy prejavil pochopenie pre ľudskú slabosť, bôľ i radosť a ochotu vypočuť, poradiť a pomôcť. Jeho skromnosť, čo sa týka jeho súkromia, bola viac ako skromná, nenáročná, stačila mu železná posteľ. A tak postupne si získaval priazeň i srdcia Levočanov, či tých prostých, ako aj intelektuálov, mladých, starých, ba aj mnohých politických funkcionárov. Slovom, všetci sme ho prijali s úctou za svojho duchovného otca.

Dobre si pamätám to obdobie uvoľnenia za Dubčeka. V salóniku mestského divadla prebiehal cyklus prednášok roku 1968 a ešte aj v prvých mesiacoch roku 1969. Z tých mnohých prednášok natrvalo mi utkveli v pamäti dve. Bola to prednáška o Kríži prednesená pánom dekanom. Tá druhá, prednesená vtedy ešte mladým archívnyim pracovníkom pánom Ivanom Chalupčekom. Priblížil nám svoje zážitky z osláv v Ríme k 1100. výročiu smrti sv. Cyrila-Konštantína v r.1969. Pán dekan „Dubčekove obdobie“ využil aj v prospech farského spoločenstva. Mariánska hora ožila zdravým pútnickým ovzduším. Ešte aj posledný levočský medovníkár, starý už pán Eližer, rozprestrel svoj šiator pri minoritskom kostole na Košickej ulici. V tom období bol vymaľovaný kostol na Mariánskej hore znútra. Maľovali ho dobrovoľníci a jedným z nich bol náš sused Pišta Heimschild, maliar. Ten spomínal ako pán dekan každý deň peši s ruksakom na chrbte a s neodmysliteľným fotoaparátom prinášal im občerstvenie. Aj takýto bol náš pán dekan!

Medicína bolo jeho druhé ja. Ved' ju dlho študoval! S mnohými levočskými lekármi si rozumel, mal priateľský vzťah. Vďaka tomu sa dostal do nemocnice k chorým, i keď návštevy kňazov boli v rokoch socializmu zakázané. K chorým pristupoval s láskou, zdieľal tak s nimi bolesť i utrpenie, vypočul, potešil slovom, vyslúžil sviatosťami. Mala som s ním osobné skúsenosti so

svojimi starými rodičmi. Veľmi mi pomohol a mnohým iným. S vďakou myslím na neho!

A teraz ku škole. Čo si pamätám, viem, že celé roky pripravoval mnohých druhákov na prvé sv. prijímanie. Učil s veľkou trpezlivosťou, mal svoje svojrázne vyučovacie metódy. Učil názorne, veľa kreslil a deti s ním. Každé novoprijímajúce dieťa si odnášalo na pamiatku umelecký skvost z kostola sv. Jakuba od Majstra Pavla vo forme umeleckej fotografie z fotoaparátu nášho pána dekana. Viete si predstaviť ten počet za tolké roky? Len tú poslednú generáciu druhákov roku 1986 už nedoviedol k oltáru. Ale vďačné deti i celé farské spoločenstvo s dojatím a s veľkou, preveľkou úctou vypravádzali telesné pozostatky tejto vzácnnej osobnosti na jeho poslednej ceste v kostole i námestím mesta. Bola to priam neskutočná „sága“ v tom vtedajšom svete socializmu (+ 31.5.1986). Viem, že si rozumel so „študentmi“ tej generácie, ktorá v októbri 1945 zorganizovala štrajk, ktorým vyjadrili svoj nesúhlas s odstraňovaním krížov z tried. V tých rokoch, keď prišiel do Levoče vdp. dekan, to už mali tí študenti z roku 1945 vysokoškolské vzdelanie za sebou (MUDr., Ing. atd.). Niektorí pôsobili v Levoči a ďalší po celom Slovensku, ale raz za čas schádzali sa na fare u Š. Kluberta.

Kaplánov za jeho 33-ročného pôsobenia sa vystriedalo veľa. Pán dekan v spovednici strávil veľa času. Keď na-

stúpil mladý kaplán, stalo sa, že počas kázne vystúpil zo spovednice a pri oltári sv. Mikuláša si vypočul kázeň. Iste preto, aby ho usmernil alebo vyjadril spokojnosť. Tí, ktorí prešli jeho školou, ho radi navštevovali a iste na neho nezabudli.

Pán dekan žil aj tou našou levočskou kultúrou. Nepohrdol dobrým filmom ani dobrou divadelnou hrou. Levočskí ochotníci majú dlhú tradíciu a hry nimi uvedené vysokú kvalitu. Spomeniem niektoré – *Tanec nad plačom*, *Levočská biela pani* a jedna obzvlášť vzácna *Majster* od levočského rodáka MUDr. Jána Milčáka. Po premiére hry pán dekan v roku 1971 v Zborníku vysoko profesionálne vyhodnotil túto hru. Záver hry vyznel strašne smutno - pri vysviacke kostola všetko sa teší, zabáva a zvon oznamuje, že Majster, nepovšimnutý, zabudnutý umiera. Aj týmto vyhodnotením hry opäť či znova myslí na záchranu kultúrneho a umeleckého dedičstva. Aj v ďalších číslach Zborníka, ktorý vychádzal z príležitosti 700. výročia (1271-1971) Levoča – sídlo provincie spišských miest mohli si Levočania prečítať ďalšie jeho pútavé príspevky. Veta z príspevku, ktorá ma upútala... „majster netušil, že tým preslávi nielen malé mestečko na Spiši – Levoču, ale upozorní kultúrny svet na malý národ medzi Tatrami a Dunajom a na jeho prínos do umeleckého a kultúrneho bohatstva ľudstva“. Písal sa rok 1971, normalizačné obdobie, smelé myšlienky!

SLOVÍČKO OD MINORITOV

November – svätci sú príkladom ako konať dobro a vyhýbať sa zlu

Drahí Levočania,

mesiac november sa začína sviatkom Všetkých svätých. Pripomína nám naše spoločenstvo s tými, čo teraz už naplno žijú v nadšení z prežívania Božej veľkolepej lásky. Pre nás katolíkov je to tzv. prikázaný sviatok, zaväzuje nás k účasti na svätej omši, k vyhýbaniu sa služobnej práci. V tomto roku je to inak. Účasť na svätej omši je z dôvodu pandémie prakticky nemožná, naopak sme povinní zúčastniť sa celoplošného testovania na prítomnosť nového koronavírusu. Jedná sa o konflikt medzi svetskou a duchovnou mocou? Mohli by sme polemizovať, či obmedzenie počtu veriacich v každom kostole do šiestich osôb je adekvátne pandemickej situácii a ostatným prijatým opatreniam. V zásade však s opatreniami vrátane celoplošného testovania musíme súhlasiť.

Pán Ježiš nás vyzýva, aby sme boli opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice. (Mt 10, 16) Na zachovanie (holubičej) pohody v duši je potrebné byť obozretný. Žalmista hovorí: „Vyhýbaj zlu a dobre rob a budeš mať domov naveky.“ (Ž 37, 27) Je potrebné, aby sme sa vyhli nezodpovednému šíreniu nákazy, a mohli tak mať pokoj v duši. Je dôležité spraviť maximum pre zabránenie šírenia ochorenia, aby nás nemuseli trápiť výčitky svedomia, ak by sme niekomu spôsobili poškodenie zdravia, či dokonca smrť. Samotné obmedzenie účasti na svätej omši je v súlade s učením Cirkvi, podľa ktorého aj inokedy v prípade podozrenia z infekčného ochorenia sa pre nebezpečenstvo šírenia nákazy nemáme zúčastniť spoločného slávenia. Nech nám príklad svätcov pomáha v súlade s duchovnými i svetskými autoritami konať dobro a vyhýbať sa zlu. Zachovať si jednoduchosť holubíc aj v zložitých situáciách.

**Brat Martin Mária Kolár,
OFMConv.**

Oznamy na november:

Kvôli maximálnemu počtu šiestich osôb v chráme sa svätých omší môžu prednostne zúčastniť tí, na koho úmysel sú slúžené. Nakoľko nám do komunity pribudol spolubrat, môžeme ešte prijať nové úmysly.

Poriadok svätých omší:

Pondelok až piatok: 7.00, 15.50; sobota: 7.50, 15.50; nedeľa: 9.00, 11.00, 16.00, 18.00.

Poklona Sviatosti oltárnej:

Pondelok – piatok: 7.30 – 15.30; sobota: 8.30 – 15.30; nedeľa: 9.30 – 10.30 a 11.30 – 15.30.

Sviatosť zmierenia v kostole:

Pondelok – piatok: 15.15 – 15.45.

Vysluhovanie sviatostí je možné dohodnúť osobne v kláštore, telefonicky: 053 451 4570, alebo mailom: levoca@minoriti.sk

1. a 8. 11. – Pobožnosť k Božiemu milosrdenstvu za zosnulých. Priezviská zosnulých, za ktorých sa budeme modliť o 15.00 pred Sviatosťou oltárnou, môžete, zapísané na lístkoch, vhodiť do označenej pokladničky pri vchode nášho kostola.

Do 8.11. – Sviečka za nenarodené deti. Pri vchode do kostola si za odporúčaný príspevok 1€ môžete zakúpiť sviečku a prispieť tak na činnosť a projekty Fóra života. Sviečku odporúčame zapáliť 2. novembra v oknách domovov, prípadne na cintoríne a pomodliť sa za nenarodené deti.

17.11. – Sviatok sv. Alžbety Uhorskej – patrónky Františkánskeho svetského rádu. O 15.00 sa pred vystavenou Sviatosťou oltárnou budú modliť členovia tohto rádu, nakoľko to bude možné, Františkánsky ruženec k siedmym radostiam Panny Márie.

19.11. – Diecézna škola viery. (ak sa zmenia pandemické opatrenia) Sv. omša o 15:50, prednáška a diskusia o viere v trojjediného Boha.

A ešte sú tu aktivity z roku 1967, v máji k 450. výročiu diela Majstra Pavla z Levoče. V chráme sv. Jakuba bolo verejné nahrávanie rozhlasovej relácie *Drevo do krásy odeté*. V slovesnej časti účinkovali členovia SND a Rozhlasového hereckého súboru z Bratislavy a Slovenský komorný orchester. V júni 1967 k 450. výročiu dokončenia hlavného oltára levočského chrámu sv. Jakuba bola v Spišskom múzeu a chráme sv. Jakuba inštalovaná výstava *Dieło Majstra Pavla*. V katalógu, ktorý z tejto príležitosti vzišiel je uvedené „*Usporiadatelja tejto výstavy ďakujú všetkým inštitúciám i jednotlivcom.... mimoriadne porozumenie pre otázky výstavy preukázal najmä správca levočskej fary vdp. dekan Klubert.*“

Pán dekan bol i správcom kostola sv. Jakuba. Mal k nemu osobitý vzťah. Možno ten vzťah zosilnel aj tým, že roky na fare bývali bratia Kotrbovci, reštaurátori a iste polemika o reštaurátorských prácach bola na dennom pretrase. Viem len jedno, že bol v tom doma. Potvrdzujú to jeho články, príspevky, publikácie i aktivity.

A ešte táto perlička! Bolo to za socializmu. V rámci ČSSR mal sa uskutočniť Geologický zjazd. Rok si už nepamätám. Geológovia mali zavítať aj do Levoče. Môj manžel, tiež geológ, ma požiadal, aby som poprosila nášho pána dekana, či by tých účastníkov zjazdu nemohol v kostole sv. Jakuba sprevádzať. Rád a ochotne! Medzi účastníkmi boli vysokovzdelaní odborníci, kapacity, nie všetci veriaci. Ale v závere, v hodnotení jednotní ...*máte vysoko vzdelaného pána farára, odborníka vo sfére kultúrno-umeleckého dedičstva.*

Uviedla som len „drobnôstky“, ktoré mi ostali v pamäti. A že vdp. Štefana Kluberta označujeme ako ochrancu, zveľaďovateľa kultúrno-umeleckého dedičstva, to iste bola práca, hodnotenie na základe skúmania, a tak i ocenenie významných odborníkov v tejto sfére. A Levoča si ho uctila tak, že niektoré školy i námestie nesú jeho meno.

S veľkou, prevelikou úctou ukladám tieto riadky na papier. Nezabudli sme. Narodil sa 17. novembra 1919 v Spišskej Novej Vsi, tam je aj pochovaný.

Margita Antašová rod. Bystrická

O besnote na Spiši v roku 1828

V jednom z minulých čísel mesačníka sme sa venovali nákazlivým chorobám v minulosti, opatreniam vrchnosti a radám stoličného lekára prostému ľudu ako týmto chorobám predchádzať tak, ako o tom vypovedajú archívne dokumenty uložené v Spišskom archíve v Levoči. Zároveň sme slúbili sa k téme vrátiť. Nuž dnes Vám prinášame ďalšie zaujímavé informácie, a to z roku 1828, kedy sa na Spiši rozšírila besnota. Pred týmto nebezpečným ochorením bolo nevyhnutné vystríhať všetkých ľudí žijúcich na území Spišskej stolice a poskytnúť im aj užitočné rady, aby sa vedeli pred nákazou nielen chrániť, ale aj čo robiť v prípade, ak sa už s chorobou stretnú.

V Levoči v tlačiarni Jána Werthmüllera vyšlo v roku 1828 v slovenčine poučenie stoličného lekára „Užitečne naučení pre obecni Lud Spisski, gak sa ma

každi zachowat, na Pripadnost. Kdibi velke Nesstesti mal, s negakim sbesnutim (wsteklim) Zwiratom sa zegst, a od neho popliñenim a uskusnutim mal

bit.“ V ňom sa lekár Spišskej stolice Ján Jakub Engel prihovárať všetkým obyvateľom, aby boli veľmi ostražití, lebo už po jednom uhryznutí besným zvieraťom, či už psom, mačkou, vlkom, ale najčastejšie domácimi alebo ovčiarskymi psami sa toto ochorenie môže prejavíť u každého človeka. Upozornil, že besné zviera sa mohlo nakaziť od iného chorého zvieraťa uhryznutím, ale nevyhnutne aj rozličné iné príčiny. Doslova píše, že v slinách takého zvieraťa leží ten nákazlivý jed, ktorý, keď sa dotykcom cez kožu človeka alebo prostredníctvom rany dostane do tela, po dlhšom alebo krátkom čase vyvolá u človeka smrteľné ochorenie. Pritom je úplne jedno, či je rana veľká alebo malá, či niekto bol raz alebo viackrát pohryznutý, či rana krváca alebo nie. Vždy je nebezpečenstvo nakazenia dosť veľké. Na základe mnohoročných skúseností i najmenšie zaškrabnutie bez krvácania je tak strašné a hrozné ako najväčšia rana. Ďalej lekár podrobne popísal príznaky choroby u ľudí i zvierat až po smrť. Povinnosťou vrchnosti – richtárov, úradov a iných predstavených bolo, aby vo všetkých dedinách a obciach znížili zbytočný počet nepotrebných psov ako nepriateľov svojho zdravia a života. Doktor Engel trpezlivo a obsérne vysvetlil, čo je potrebné robiť v prípadoch neuposlušnosti rozkazu likvidácie chorých a túlavých psov. Apeloval na ľudí, aby zvažili, či nie je lepšie, múdrejšie a opatrnejšie jedného psa zabiť, ako potom seba samých a svojich najbližších viesť do toho najtrúchlivejšieho nešťastia... Poskytol im tiež praktické rady ošetrenia rany, ak už niekoho bes-

Obr. č. 1 - obálka Poučenia stoličného lekára

Obr. č. 2 - z úvodu Poučenia ... pre ľudí a felciarov

né zviera uhryzlo, a síce: v prípade uhryznutia cez akýkoľvek kus odevu tento bolo nutné z tela okamžite strhnúť a spáliť alebo ho vložiť do najostrejšieho lúhu. Nemal sa robiť žiadny rozdiel medzi ranami – či už bola jedna alebo viacero, či bola povrchová alebo hlboká, bez krvi alebo krvavá. Všetky sa mali čo najskôr dôkladne vymyť pomocou čistých handier a vody z potoka, studne, s vápnom, soľou, lúhom alebo octom, aby jed z rany a kože nevošiel do tela, ale aby bol ihneď vymytý a zoslabený. Vymytú ranu bolo potom potrebné posypať suchou soľou, popólom z dreva, uhoľným prachom, nehaseným alebo haseným vápnom. Ak by však k takejto nešťastnej udalosti došlo na šírom poli a nič z uvedeného by nebolo naporúdzí, ani potôčik či studienka, rany sa mali vymývať vlastným močom a posypať prachom, suchou zemou, šnupacím tabakom, popolom z fajky alebo na ranu priložiť pavučinu. Doma potom sa mali ošetrovať už niečím lepším a užitočnejším, ako to už bolo uvedené. Spomedzi všetkých prostriedkov však najlepším a najistejším bolo bez meškania celkom vypáliť ešte čerstvú ranu žeravým železom, akýmkoľvek kusom alebo rozpáleným drôtom, aby vstiepený jed sa takto zneškodnil. Tento spôsob však závisel od odvahy a zmužlosti pretrpieť tak ukrutnú bolesť, ale odporúčal sa ako najspoločnejší, ktorým sa dá predísť všetkým starostiam, strachu, nešťastiu a očakávaniu smutných následkov po nakazení besnotou. Vypálením rán však terapia ešte neskončila. Tieto mali byť dlhší čas nezahojené a otvorené, aby z nich vyšiel všetok jed, ktorý v nich ešte snáď zostal a aby sa nedostal do krvi a tela. Aby rana zostala dlhšie otvorená sa mali používať domáce prostriedky ako kvas s pretretým chrenom, pretretou cibulou alebo cesnakom, med s čiernym mydlom, so soľou. Napokon bolo ešte povinnosťou každého potenciálne nakazeného besnotou zavolať felčiara. Ten musel okamžite bežať k takémuto prípadu a následne kontaktovať i služného a stoličného lekára. Felčiari mali pre seba k dispozícii rovnakú príručku ako pospolitý ľud, ale v nemeckej mutácii: „Heilsamer Unterricht an das Zipser Landvoll, über das Verhalten für den Fall, wenn jemand das Unglück hätte, von einem wüthigen Thiere angefallen, begeistert, oder gebissen zu werden.“

V súčasnosti je vakcinácia domácich miláčikov proti besnote už povinná. V pravidelných intervaloch sa zabezpečujú očkovacie látky aj pre líšky, čím je riziko nákazy besnotou eliminované. Rôzne zaujímavosti a peripetie súvisiace s týmto ochorením nám však aj dnes ponúkajú archívne dokumenty uložené v archívoch.

PhDr. Alena Kredatusová
Spišský archív v Levoči

Jesenný vývoz biologicky rozložiteľného odpadu v Levoči

4. – 6. 11. 2020

Technické služby mesta Levoča v zmysle platného VZN č. 3/2016 oznamujú občanom, že podľa nižšie uvedeného harmonogramu budú uskutočňovať jesenný zber biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (ďalej len BRO).

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú všetky druhy biologicky rozložiteľných odpadov, ktoré je možné zaradiť do skupiny 20, Komunálne odpady podľa Katalógu odpadov.

Patria sem kvety, tráva, lístie, drevný odpad zo strihania a orezávania krovín a stromov (dĺžka max 0,5 m), vypletá burina, pozberové zvyšky z pestovania, zhnité ovocie a zelenina, piliny, drevná štiepka, hobliny, drevný popol. **Medzi BRO nepatrí: zvyšky jedál, uhynuté zvieratá a trus zvierat.**

HARMONOGRAM VÝVOZU PODĽA ULÍC

4. 11. 2020 mesto Levoča – všetky ulice – systém zberu BIO odpadu z 240l BIO nádob

5. 11. 2020 Levočská Dolina, Závada, Levočské Lúky, Nový Dvor, „chatkové oblasti“ (Fedorkin jarok, Hajduk, Stará hrhovská cesta)

6. 11. 2020 sídliská na území mesta Levoča (obyvatelia bytových domov môžu bioodpad nechať pri stojiskách zberných nádob, je potrebné ho vyložiť najneskôr v deň zberu do 6:00)

BRO určený k vývozu žiadame občanov vyložiť najskôr deň vopred po 18.00 hodine a najneskôr v stanovený deň do 6.00 hodiny pred svoje rodinné domy na chodníky. Nie na cestu!

V stanovený deň vyvezú pracovníci TS pripravený odpad na Zberný dvor, kde bude následne triedený. Zároveň **dôrazne upozorňujeme občanov**, aby na vývoz pripravili iba uvedené druhy odpadov. Iné druhy odpadu, ako určené, nebudú akceptované a budú ponechané na pôvodnom mieste!

Pre bližšie informácie sledujte skupinu na facebooku: **Zber odpadu v Levoči**

Technické služby mesta Levoča

Zberný dvor, Kežmarská cesta, 054 01 Levoča
Tel: 0903 418 229, 0910 867 430,

www.pascanalisky.sk

Sionistické hnutie v Levoči

Pojem sionizmus je pomerne známy, málokto však pozná dejiny tohto hnutia a jeho pôsobenie na Spiši. Hnutie založil Theodor Herzl koncom 19. storočia a jeho cieľom bolo vybudovať židovský štát v Palestíne. Jeden z prvých sionistických spolkov v Uhorsku vznikol už koncom 19. storočia v Kežmarku. Po vzniku Československa došlo k rozmachu hnutia.

V Levoči bola v medzivojnovom období založená pobočka sionistického hnutia, ktoré malo stúpcov spomedzi členov liberálnej neologickej aj konzervatívnej ortodoxnej náboženskej obce. Najaktívnejšia bola pobočka Spolku židovských žien WIZO (Women's International Zionist Organization) a mládežnícke hnutie Hašomer Hacair. V Levoči fungoval aj pravicový spolok Betar, ktorý presadzoval vytvorenie židovského štátu v Palestíne aj ozbrojenou cestou. Vznikla aj telovýchovná jednota Makabi, nazývaná podľa vodcu Židov proti Grékom v 2. storočí p. n. l., ktorá mala asi 100 členov.

Najpopulárnejší a najaktívnejší bol spolok Hšomer Hacair (Mladý strážca). Členovia spolku boli rozdelení do piatich vekových vrstiev. Mladší členovia od 10 rokov fungovali ako skautské hnutie a rozvíjali svoj vzťah k prírode, od 15 rokov sa vzdelávali v idei sionizmu a neskôr sa učili hebrejčinu a až najstarší členovia od 20 rokov sa aktívne pripravovali na aliju- vysťahovanie do Palestíny.

V roku 1938 sa v Levoči konal seminár hnutia Hašomer Hacair o možnostiach vysťahovania. V lete 1939 sa v Levočských kúpeľoch uskutočnila séria táborov hnutia Hašomer Hacair. Najprv bolo v tábore asi 200 detí od 10 do 12 rokov, ktoré rozdelili do 12 kmeňov na čele s náčelníkom. V ďalšom turnuse bola v tábore mládež do 18 rokov. Počas pobytu tejto skupiny sa uskutočnila tzv. Lesná škola, v ktorej sa školili vychovatelia v rôznych kategóriách hnutia. Týždeň trvajúce školenie viedli absolventi Lesnej školy Československého zväzu skautov.

Po vzniku Slovenského štátu boli všetky spolky zakázané, a tak aj sionistické

spolky zanikli. Pod vplyvom skúseností z obdobia holokaustu sa po 2. svetovej vojne opätovne zaktivizovalo sionistické hnutie v Levoči. Členovia propagovali ideu sionizmu a zbierali prostriedky pre Židovský národný fond v Palestíne. Veľkú sumu sa im podarilo vyzbierať v roku 1947 na vysadenie lesa na pamiatku československých obetí holokaustu v Jeruzalemských horách.

Veľa preživších sa už v Levoči necítilo komfortne a hľadalo anonymitu vo väčších mestách alebo sa vysťahovali do zahraničia a v meste ostalo len 37 židov. Emigráciu urýchlil aj februárový prevrat v roku 1948. Časť levočskej židovskej komunity sa v roku 1949 vysťahovala do Izraela. Vplyvom emigrácie a prirodzeného úbytku prestala náboženská obec samostatne existovať a ňou zanikli aj spolky, vrátane sionistického hnutia.

Mgr. Zuzana Dzimková
SNM – Spišské múzeum v Levoči

SUDOKU

	7	6	5					4
				8	3			6
			6	7		2		9
	9		8					
5	4						2	1
					2		9	
2		9		4	5			
8			2	3				
7					8	1	3	

8				2				1
6	9					2		4
	1		4					
			5		7	3	1	2
7								9
2	8	1	9		3			
					2		9	
3		5					4	7
9				7				6

	7	6	5					4
				8	3			6
			6	7		2		9
	9		8					
5	4						2	1
					2		9	
2		9		4	5			
8			2	3				
7					8	1	3	

PLATENÁ INZERCIA

VÁŽNE VŠETKO V JEDNEJ POISTKE?

- 10 poisťovní na jednom mieste.
- 10 ponúk PZP pre vaše auto.
- U nás si vyberiete **TO ČO CHCETE** a nie to čo musíte.

ZVER, SKLO, ÚRAZ, ŽIVEL, VÝTLK

U NÁS ÁNO

Najlacnejšie!
poistenie áut

V. Štefaňák 0905 585 073

LE VETROVÁ 5

PRÍDTE K NÁM!

PZP od 52€

STÁLE NA PÔVODNOM MIESTE POD PIZZÉRIOU OPROTI DAŇOVÉMU

MILÍ ČITATELIA A PRIATELIA,
@ **CHCELI BY STE BEZPLATNE
ODO MŇA DOSTÁVAŤ (1-2X MESAČNE)
NOVINKY Z REALITNÉHO TRHU?**

Oznámte mi, prosím,

EMAIL, MENO A PRIEZVISKO KONTAKTNEJ OSOBY.

*Ak sa Vám informácie alebo články nebudú páčiť,
môžete sa kedykoľvek z ich odberu odhlásiť.*

**CHCETE BYŤ
INFORMOVANÍ ČASTEJŠIE?**

MÔŽEME BYŤ V KONTAKTE NAPR. NA SOCIÁLNEJ SIETI FACEBOOK.

Nájdete ma pod osobným profilom

WWW.FACEBOOK.COM/BEATA.KOHIAROVA/

aj pod stránkou BEA reality

WWW.FACEBOOK.COM/RKLEVOCA

**POZNÁTE NIEKOHO
VO SVOJOM OKOLÍ, KTO CHCE
PREDAŤ SVOJU NEHNUTEĽNOSŤ?**

**ZA DOPORUČENIE, PO ZREALIZOVANÍ PREDAJA,
VÁS RADA FINANČNE ODMENÍM.**

**VÁŠ PROFESIONÁL V REALITNÝCH SLUŽBÁCH
VIAC NEŽ 10 ROKOV NA TRHU**

Bc. BEÁTA KOHIAROVÁ, RSc.

WWW.BEATAKOHIAROVA.SK

EMAIL: BEATA.KOHIAROVA@GMAIL.COM

TEL.: 0918 125 835

Pokyny pre obyvateľov mesta Levoča k celoštátnemu testovaniu obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu

Mesto Levoča na základe dostupných informácií a relevantných usmernení dáva pre svojich obyvateľov k celoštátnemu testovaniu obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu tieto pokyny:

1. Celoštátne **testovanie** obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu sa uskutoční **v dňoch 31. 10. 2020 (sobota) a 1. 11. 2020 (nedeľa) v čase od 7.00 h do 12.00 h, od 13.00 h do 17.00 h a od 18.00 do 22.00 h. Opakované testovanie** k dnešnému dňu t.j. 27.10.2020 nie je jasné zo strany vlády SR a Ústredného krízového štábu, či sa vôbec uskutoční. Občanov mesta budeme o prípadnom ďalšom testovaní informovať na stránke mesta Levoča.
2. Predpokladá sa a obyvateľom odporúča účasť na oboch testovaniach, ak sa uskutočnia dve testovania.
3. Po dohode a odsúhlasení so štátnymi orgánmi a orgánmi štátnej správy mesto Levoča pre obe testovania vytvorilo na svojom území **8 odberných miest takto:**

odberné miesto č. 1 v Základnej umeleckej škole, Námestie Majstra Pavla 48, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach – Baštová, Gustáva Hermanna, Gymnaziálny priechod, Hradby, Kláštorská, Mäsiarska, Námestie Majstra Pavla, Nová, Ružová, Špitálska, Uholná, Vetrová, Žiacka;

odberné miesto č. 2 v Základnej škole Levoča, Námestie Štefana Kluberta 10, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach – Fraňa Kráľa, Kežmarská cesta, Košická, Lesná, Lúčna, Mariánska hora, Ovocinárska, Prešovská, Sadová, Ulica športovcov, Vodárenská, Za sedriou, Farma Hradisko, Námestie Štefana Kluberta, Okružná, Pod vinicou, Pri strelnici, Štúrova;

odberné miesto č. 3 v Základnej škole Levoča, Gašpara Haina 37, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach Gašpara Haina, M. R. Štefánika, Sídliisko pri prameni, Staničná, Železničný riadok, Bottova, Dlhá, Kasárenská, Krátka, Kukučínova, Michala Hlaváčka, Mórica, Probstnerova cesta, Rozvoj, Vysoká;

odberné miesto č. 4 v areáli športovej haly na Ulici Jána Francisciho, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach Nad tehelnou, Poľná;

odberné miesto č. 5 v Základnej škole Levoča, Jána Francisciho 11, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach Gerlachovská, Kežmarská, Krivánska, Lomnická, Mengusovská, Novoveská cesta, Popradská cesta, Predmestie, Pri likérke, Pri podkove, Slavkovská, Ždiarska, Potočná, Ruskinovská, Nový dvor, Jána Francisciho č. 1 - 20;

odberné miesto č. 6 v Základnej škole Levoča, Jána Francisciho 11, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach Jána Francisciho č. 21 – 48, Jozefa Czauczika, Viktora Greschika;

odberné miesto č. 7 v deň 31. 10. 2020 v Lesoch mesta Levoča, spol. s r.o., Levočská Dolina 8, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach Kováčova vila, Levočské kúpele, Levočská Dolina, Závada, Levoča s. č. 2026, Levoča s. č. 2045.

odberné miesto č. 7 v deň 1. 11. 2020 na priestranstve pri Materskej škole Levočské Lúky, Levočské Lúky 3, pre obyvateľov s trvalým pobytom na uliciach Odorica, Levočské Lúky;

odberné miesto č. 8 v oboch termínoch v areáli Nemocnice Agel a.s., Levoča ako mobilné odberové miesto pre všetkých obyvateľov mesta Levoča pri budove riaditeľstva nemocnice;

4. Obyvateľom mesta, ktorým nevyhovuje odberné miesto podľa ich trvalého pobytu, môžu absolvovať testovanie v inom odbernom mieste na území mesta Levoča alebo mimo mesta Levoča.
5. V odberných miestach na území mesta Levoča môžu absolvovať testovanie aj obyvatelia iných miest a obcí.
6. V záujme plynulého priebehu testovania a z dôvodu minimalizácie času čakania účastníkov testovania **odporúčame** obyvateľom mesta Levoča rešpektovať nasledujúci časový harmonogram:

v čase od 7.00 h do 10.00 h – obyvatelia, ktorých priezvisko začína písmenami **A, B, C, D, E, F**;

v čase od 10.00 h do 12.00 h – obyvatelia, ktorých priezvisko začína písmenami **G, H, I, J, K**;

v čase od 13.00 h do 17.00 h – obyvatelia, ktorých priezvisko začína písmenami **L, M, N, O, P, R**;

v čase od 18.00 h do 22.00 h – obyvatelia, ktorých priezvisko začína písmenami **S, T, U, W, X, Y, Z**;

7. Ďalšie informácie k celoštátnemu testovaniu na prítomnosť ochorenia COVID-19 budeme zverejňovať na webovom sídle mesta Levoča www.levoca.sk.

Levoča 27. 10. 2020

Ing. Miroslav Vilkovský, MBA
primátor mesta Levoča